

5508

Quillp 6 1912

3(47.925
S-30

w 524

9(A7.925)
S-36

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐԻ 19705-59

ԳԱՅԻՐԵՒ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՈՐԴԱՐԱՆԻՆ

370
2367-S6

1312/XVII

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Խ Գ Գ

ԳԱԻԱՆ, ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՃՈՂՈՎՈՅ

Ա Ռ

ՊԱՏԿ. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՃՈՂՈՎՆ ՀԱՅՈՑ

Գ Ա Հ Ի Բ է Ի

(10041
15865)

19405-59

1911 Փետր. 7/20 — 12/25 Մայիս 1912

2004

Գ. Ա. Հ Ի Բ է Ի 1912
ՏՊԱԳՐ. ԶԱՐԵ Ն. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Գ Ր Ա Ս Կ
ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Թիկ 268

Յ Ա Ռ Ա Զ Ա Բ Ա Ն

Գառիրէի Երեսփոխանական Ժողովոյ Դիւտնի անդամներն իրենց մէջ խորհրդակցելով, հարկ գտածեցին այս տետրակով հրատարակութեան տալ շրջանաւարտ Քաղաքական Ժողովոյ տեղեկագիրն և Եկեղեցւոյ, Աղքատաց, Վարժարանի, Գերեզմանտան և Կալվածոց Հոգաբարձութեանց և Առաջնորդաբաննի Մնաւկներուն հաշիւներն և ազգային անտեսական ընդհանուր կացութեան պատկերն ի Յ1 Դեկտեմբերի 1911:

Հաշիւներն աւելի գիւրըմբոնելի ընծայելու համար քանի մը ծանօթութիւններ կը նշանակուին ի ստորեւ:

1. — «Առաջնորդաբանի Ընդհանուր Մնաւկ» բոելով պէտք է հասկնալ այն սնաւուկն, որու մէջ անխտիր կ'ամփոփուին ազգային բոլոր հաստատութեանց եկամուտներն և ուրիշ աղբիւրներէ զոյցած զրամը: Այդ սնաւուկին է որ ամսէ ամիս կը վճարուին ազգային բոլոր ճիւղերոն համար պէտք եղած գումարները, Հոգաբարձութիւններէն առաջարկուած, Քաղաքական Ժողովոյ բովէն անցած և Երեսփոխանական Ժողովին հաստատուած տարեկան պէտքէներուն համեմատ: Շատ անգամ կը պատահի որ ազգային այսինչ կամ այնինչ ճիւղին հասովթները ժամանակին գանձել կարելի չըլլալով, անոր վերաբերեալ պատրաստ զրամչի զտնուիր Ընդհանուր Մնաւկին մէջ, որ սակայն փոխարէնն այդ ճիւղին նոյն տարուան սեփական և յառաջիկային գանձելի հասոյթներէն յետոյ վար դնելու պայմանավ կը հոգայ անոր պէտքը, այս է պատճառն որ հաշիւներու մէջ կը տեսնուի թէ ազգային հաստատութեանց զանազան ճիւղերն հանդէպ Ընդհանուր Մնաւկին պարտական կամ պահանջող են:

2.— Հաշիւներուն տումարները, բոլոր եկամուտներուն եւ ծախքերուն արգարացուցիչ թուղթերը՝ վարձու պայմանագիր, ընկալագրերու բուներու պրակներ, անդորրագրեր եւն. Առաջնորդարանի Մայք Դիւանին և Կալուածոց Դիւանին մէջ ինամով պահուած են և հօն կը զիմէ ընթերցողն եթէ հաշուոց մասին լուսաբանութեան և աւելի տեղեկութեանց պէտք տեսնէ:

3.— Կալուածոց Հոգաբարձութիւնն ու Դիւանը կը կարգադրեն ընթերցիկ գործերը, զերին հսկողութիւնն և կարգ մը անոր հետ կապ ունեցալ գործողութիւններ կը կատարուին Առաջնորդարանի ձեռքով: Նաեւ Առաջնորդարանն է որ կը վճարէ զիսաւորաբար կալուածական գատերու համար վարձուած վասարաբանին արարեկան: Դարձեալ Առաջնորդարանն է որ միւս ձեւեցրուն ո՛չ-կալուածական եկամուտներուն մէկ մասն անոնց հաշուուն լինք կը գանձէ: Երեսփոխանական ժաղավը սահմանած է որ Առաջնորդարանը միւս ձեւեցրու զուտ եկամուտներէն տասն առ հարիւր ստանայ, անոնց համար իր բրած կամ աւելի ունեցած ծախքերուն փոխարէն: Բացառութիւն կը կազմէ Ա. Եկեղեցւոյ Սընտուկն, որուն հասոյթները չեն բաւեր ծախքերուն և ամէն տարի բաց կ'ունենայ և արգէն մեծագումար պարտքը տարուէ տարի աւելի կը շատնայ:

4.— Առաջնորդարանի Ընդհանուր Սնտուկին դրամը կը պահուի Վրէտի Լիօնէ Պանդին մէջ ընթերցիկ հաշուով և հարիւրին երկուքուէս տարեկան տոկոսով:

Ժամանակին Առաջնորդարանի և Մարմինայի մասնաւոր Ալնտուկներուն սեփական արժեթուղթերը վաճառուած և արգիւնքը Մանկապարտէզի շինութեան ծախքին գործածուած ըլլալով, Վարժարանի Մնտուկը յիշեալ արժեթղթերու տարեկան տոկոսին հաւասար գումար մը կը վճարէ նոյն հասաւառութեանց:

Բարեկիշտառակ Տիգրան փաշայի կտակով Առաջնորդարանի մասնաւոր Անտուկին նուիրուած յիսուն հազար ֆրանքին մէկ մասը Մանկապարտէզի շինութեան և աղքատաց պէտքերուն գործածուած ըլլալով, այդ մասին համար Առաջնորդարանի ի նպաստ տարին 2^{1/2} առ հարիւր տոկոս հաշուուած է Վարժարանի ու Աղքատաց Մնտուկներէն:

Ինչպէս կը տեսնուի հաշիւներէն, 1911ի շրջանին Աղքատաց Անտուկն իր հասոյթի յաւելուածով իր ամրող պարտքերը վճարած է, հետեւաբար տեղը դրուած է Տիգրան փաշայի կտակադրամին այդ հաշուէն ունեցած պահանջը: Գալով Վարժարանէ

պահանջին, երբ փաշային կտակադրամ արամագրութեան համաձայն գիւղական ազգային կալուածներու սահմանակից յարմար գետին մը գանուի, կտրելի է Երեսփոխանական Ժողովոյ որոշումով՝ անոր փոխարէնը տանել պանդան գտնուած ազգային գրամէն և գնել գետինը:

5.— Էպատիէներու մէջ կան Նոր, Քեռիչո, Խոչ եւն, և էպատիէներու մասնաւոր հաշիւներուն մէջ պաշտօնեայ բուռածներն ասոնք են, որ իրենց թոշակներն ուղղակի պատկանած էղուէի Մնտուկին կ'ստանան. ի Գահիրէ կալուածոց Դիւանի պաշտօնէից ամսականներուն և Դիւանի միւս ծախքերուն համազումարը համեմատակին հաշուով բաժնուած է հասութարեր կալուածներու վրայ և անոնց ելքին կողմբ արձանագրուած է «Կալուածոց Դիւանի ծախքէ բաժին» անունով:

6.— Էպատիէներու տարածութիւններն ի բաց առեալ Հիւսուր, կալուածագրերու մէջ նշանակուած բանակութենէն պակաս են հիմոյ, ինչու որ անոնց մէկ քանի մասերը յերան առաջի և նեղոսի ջուրերուն տակ մնացած են, հասարակաց պէտքերու համար կտակադրութենէն գնուած են եւն, ասկէ զատ ժամանակին տեղ տեղ էկտունը 23 գրաթ կը հաշուուէր և հիմոյ 24 կը հաշուուի:

Հիւսուրի էղուէին տարածութիւնը հիմոյ առաջուընէն տեղի է, զնոււմներ բրաւուն պատճառով:

Հաշիւներուն մէջ (Հ. Տ.) գրերը՝ ցոյց կուտան էղուէին րատ հիւճէթի տարածութիւնը և (Ա. Տ.) գրերը՝ արդի տարածութիւնը:

7.— Արդի պաշտօնէից անուններուն դէմ փակողդի մէջ նշանակուած փոքր թուանշաններն անոնց որչափ տարիներէ ի վեր ծառայելինին ցոյց կուտան:

Գահիրէի Երեսփոխանական Ժողովոյ

Գահիրէ, 2 Հոկտ. (Ն. Տ.) 1912 Բ. Ատենաղալիր

ՀԱՅԱ ԽՆԱՅԻԹՆԱՆ

Տ Ե Ր Ե Կ Ա Խ Գ Վ

ԳԱԻԱՌ, ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՃՈՂՈՎՈՅ

Ա Ռ

ՊԱՏԿ. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՃՈՂՈՎՆ ՀԱՅՈՑ

Գ Ա Հ Ի Բ Ե Ւ

1911 Փետր. 7/20 — 12/25 Մայիս 1912

Գաւառու, Պատկ. Ընդհանուր Ժողովին 1911 Փետր. 1/14 նիստին մէջ կը լուծէր Քաղաքական Ժողովին և 7/20ի նիստին մէջ կ'որոշէր որ նոր ընտրելի Քաղաքականը լրացանէ լուծեալին չ/չանը:

Եւ որովհետեւ լուծեալ Քաղաքականն ամփաներէ ի վեր նիստը ըլլլալուն համար՝ Օրակարգը շատ ծանրաբեռնուած էր, Ընդհանուր Ժողովին միեւնոյն նիստին մէջ որոշած էր որ եթէ նորընտիրներէն փոքրամասնութիւնն հրաժարի խոկ, մեծամասնութիւնը իր պաշտօնին ձեռնարկէ և զրադի լուծելու սեղանին վրայ զիզուած խնդիրները։ Նորընտիրներէն Ասրգիս էֆ. Գարալան եան և Աւետիս էֆ. Ամիրայեան, որոնք լուծեալ Քաղաքականին ալ անդամակցած էին, թէեւ հրաժարեցան, սակայն մեծամասնութիւնն Ընդհանուրէն արուած յիշեալ որոշման համաձայն՝ 1911 տարուամբ Փետրուար 24ին առաջին անգամ՝ գումարուեցան Օրակարգին մէջ ունենալով 69 խնդիրներ։

Ընդհանուր Ժողովին 1911 Մարտ 13ի նիստին մէջ՝ հրաժարեալ Գարալանեան և Ամիրայեան էֆ. ներու տեղ բնտրեց Տր. Արգար էֆ. Տէր Մարգարեան և Արշակ էֆ. Ֆէրմանեան, որոնք

ժամանակ մը Ժողովիս գործակցելէ յետոյ , առաջինը առողջական և երկրորդը՝ բազմազբազ վիճակին բերմամբ՝ թէեւ հրաժարեցան , սակայն եղած խնդրանաց վրայ՝ յօժարեցան շարունակել իրենց պաշտօնը :

Հուծեալ Քաղաքական Ժողովը՝ իր անդրանիկ նիստը 1910 Մայիս 6ին ըրած ըլլալով՝ Ժողովոյ պաշտօնավարութիւնը թէեւ ամսուս 5ին կը լրանար , սակայն իր կամքէն անկախ պատճառանիրով՝ կարելի չըլլալով նոյն օրը պատրաստ ունենալ իր համարատութեան տեղեկագիրը յարակից մասերով , ստիպուեցաւ շարունակելու իր պաշտօնը մինչեւ ցայսօր :

Ժողովս իր համարատութիւնն ըստ սովորութեան կը բաժնէ զանազան գլուխներու :

ԵԼԵԿՄՑԱԿԱՆ

Առաջնորդարանի և ճիւղերուն 1910 և 1911 տարիներու հաշուեկիցիներն իրենց բացատրական նօթերով արդէն մատուցուած ըլլալով Ընդհ . Ժողովոյ և Պատկ . Ժողովը ալ 1910 տարուան հաշիւները յետ քննութեան հաստատած ըլլալով արդէն , կը մնայ հոս գիտել տալ միայն թէ ազգային տնտեսական Ընդհանուր կացութիւնն բաղդատմամբ նախորդ տարիներու՝ լաւ վիճակի մէջ կը գտնուի արդ : Հազար ինը հարիւր տասն եւ մէկ տարուան Ընթացքին մէջ ո՛չ միայն կարելի եղաւ ամրողջապէս փակել աղքատաց սնտուկին պարտքը , շուրջ 1481 եգ . սոկի , այլ ունեցաւ հասութից վրայ առաւելութիւն մը , 153 ե . Ո . որ տարուեցաւ այս տարուան պիտանին մտից կողմը : Եթէ վարժարանի համար ստիպողական պարագաներու բերմամբ , որոնք մանրամասնուած են Տեղեկագրիս մէկ ուրիշ զլիսին մէջ , հնթագրեալէն շատ աւելի չծախսուէր , կարելի պիտի ըլլար վարժարանի սնտուկին շուրջ 2097 եգ . սոկի պարտքէն մաս մը զեղչել մինչդեռ 216 եգ . սոկի միայն աւելցաւ և այն ալ տարուեցաւ 1912 տարուան պիտանի մտից կողմը , և զեռ տեղը չդրուեցաւ բարեյիշատակ Տիգրան փաշացի կտակագրամը 50000 ֆր . :

Առաջնորդարանի Ընդհանուր Սնտուկը մէկ քանի ժառանգական և ուրիշ հաշիւներու կը պարտի իրը 2100 եգ . սոկի , կան

նաեւ ազգային շրջանակի պարտքեր , որոնց և նոյն Մնտուկի պահանջներու մասին տեղեկաւթիւն տրուած է 1911 տարուան հաշուեկիցի բացատրական նօթին մէջ , ուր հաստատուած է թէ Առաջնորդարանի Ընդհանուր Սնտուկին պարտքի և գոյքի գլուխներն իրար կը հակաշուեն գրեթէ : Սակայն յայտնի է թէ խնդիրն այդ հաւասարակշուռթեան վրայ չէ միայն , այլ պէտք է նաեւ հոգ տարուի որ Առաջնորդարանի Ընդհանուր Սնտուկը և ազգային հաստատութեանց զանազան ճիւղերը իրարու պարտական չի մնան , և յուսալի է թէ քիչ ժամանակ յետոյ՝ այդ ճիւղերու իրարու հետ ունեցած պարտուց և պահանջից հաշիւն ալ կարգադրուի՝ երբ վաճառուի հին վարժարանի չէնքը և վարժարանաւագատկան կալուածներու զուտ հասովթը , որու մէկ մասը այս տարի Եղանակներու վրայ շնուռթեանց սահմանեալ է , յատկացուի վարժարանի մատակարարութեան ամբողջութեամբ :

Ժողովս ուրախ է յայտարարելու թէ երբ Լամլումի խնդրին կարգադրութեան հետեւանքով , որու մասին խօսուած է տեղեկագրիս կալուածներու զուտ հասովթը , որու մէկ մասը այս տարի Եղանակներու վրայ շնուռթեանց սահմանեալ է , յատկացուի վարժարանի մատակարարութեան ամբողջութեամբ :

Ազգային տնտեսական կացութիւնը աւելի վճիռ կերպով պիտի պատկերանայ երբ Առաջնորդարանի տամարներէն գուրս ձգուին կարգ մը տնդանձելի պահանջներ և երբ կալուածներն նոր գնահատութեան բավէն անցնելով՝ արդի արժէքներուն համեմատ թիւեր նշանակուին տամարաց մէջ եւն :

Թէեւ Պատկ . Ընդհանուր Ժողովը սրաշած էր որ Քաղաքական Ժողովը խնդրոյ առարկայ պահանջներն ուսումնասիրելով՝ անոնց ջնջման մասին տուաջարկ տանի իրեն , սակայն աւելի ստիպուական և կարեւոր գործեր արդելք եղան ցարդ ուրդ քննութեան , զոր աւելի լու է որ կատարէ Ընդհանուր Ժողովէն լնտրելի Քըննիչ Մարմին մը :

Գալով երկրորդ կէտին կալուածոց Հոգարարձութիւնը կալուածներու նոր գնահատութիւն մը ըրած և Ժողովիս մատուցած էր , և Ժողովս ալ զայն Առաջնորդարանի և ճիւղերուն հաշուեքննիչ Թօրգում էֆ . Ֆիշէնկանի զրկած է անոր կարծիքն ստանալու համար : Յաջորդ Քաղաքական Ժողովոյ կը մնայ հաշուեքննիչի կարծիքին տեղեկանալէ յետոյ՝ պէտք եղածն ի գործ գնել առ այս :

Ազգային տնտեսական կացութեան ճշգրիտ և աւելի պարզ

կերպով՝ պատկերացումին համար՝ ժողովս որոշած է նաեւ որ Ա. Ժառանգական հաշիւները փակուին Մայր Հաշուին մէջ և անոնք վերաբացուին ուրիշ տեսրակներով, որ միմայն ժառանգական հաշիւներու արձանագրութեան յատկացեալ ըլլան և առընդունակ անոնց հաշիւը ուրոյն կշիռով պատրաստուի։ Ժողովս այս հարկ եղած հրահանգն ալ տուած է իր հաշուակալութեան։

Բ. Ազգային զանազան հաստատութեանց — Եկեղեցի, Առաջնորդարան, Վարժարան եւն. — պարունակութեան համար նոր ցանկագրութիւն մը կատարուի և անոնց իւրաքանչիւրը զատ զատ գնահատուի և Առաջնորդարանի հաշուետոմարաց մէջ իր առանձին հաշիւն ունենաց իւրաքանչիւր հաստատութեան շարժական գոյքը։ Յաջորդ Քաղաքական ժողովոյ կը մնայ այս կարեւոր գործն ի գլուխ հանել։

Բ. ԿՈՂՈՒՄ ԾԱԿԱՆ

Ժողովս գնահատելով հանգերձ կալուածոց Պատ. Հոգաբարձութեան արդիւնաւոր ջանքերն, որոնց ջնորհիւ ազգային անսեսական ընդհանուր վիճակն օրէ որ զգալապէս կը բարւոքի, չկըրնար լուսութեամբ անցնիլ առ' պարագաներու վրայէն թէ տարեկան հաշիւներն, պիտի չեներու և անոնց վերաբերեալ բացատրական նօթերու և տեղեկութիւններու մատուցումն այս տարի ալ շատ ուշ մնաց և այս՝ հետեւանք է հաշուակալութեան և հայերէն թըրթակցութեան համար կալուածոց Դիւանին մէջ մնայուն պաշտօնեալ մը չգտնուելուն։

Ժողովս որոշած է այս կէտին վրայ յատկապէս հրաւերել Հոգաբարձութեան ուշադրութիւնը և ապահով է որ Հոգաբարձութիւնն այս կացութեան գարման պիտի տանի, որով այս անսպատեհութիւններն ուրիշ տարիներ չեն կրկնուիր և Քաղաքական ժողովն ալ ի վիճակի կ'ըլլայ տարեկան ընդհանուր հաշուեկշիռներն ու պիտի չեներն ժամանակին ընդհանուր ժողովին մատուցանելու։

Հոգաբարձութեան ուշադրութիւնն պիտի հրաւերուի նաեւ հաշուեքնիչ թորգում էֆ. Ֆիտողութեան վրայ՝ ժողովս խնդրած է կալուածոց Հոգաբարձութիւնն որ պատկանեալ գատարաններէն ազգային կալուածոց գրաւէ, պարտքէ, հակգէ զերծ՝ մէկ բառով անոնց լիովին ազատ վիճակ ունենալուն մասին վկայականներ հանել տայ՝ հաշուեքնիչին տրամադրութեան տակ գրուելու համար. այս գործն շրջանաւարտ Հոգաբարձութեան օրով լրացած ըլլալով, անոր յաջորդին կը մնայ աւարտել զայն։

Պերախ է յայտարարելու ժողովս թէ կալուածներու վարձքերը գոհացուցիչ եղած են 1911 տարուան մէջ և գանձումներն ալ բաւական յաջող՝ հակառակ վերսկուած անտեսական տագնապին, բամպակի որդերու պատճառած տւերներու և գներու անկումէ յառաջ եկած վնասին։ Ուրախ է նոյնպէս որ յետամնաց

կալուածոց Հոգաբարձութիւնն և հաշուեքնիչ թորգում էֆ. Ֆիտիչներան՝ համաձայն են սա կէտին վրայ թէ կալուածական հաշիւներու տարեկլուխը Յունուարին սկսելով շփոթութեան տեղի կուտայ ա'յն պատճառաւ որ կալուածոց վարձակալութեան սիմեայ շրջանը նոյեմ. 1ին կ'սկսի և Հոկտ. 31ին կը վերջանայ։ Ժողովս ալ նկատելով որ կալուածոց Հոգաբարձութեան ինչպէս եւ Առաջնորդարանի հաշիւներու խիստ մեծ մասը կալուածական է, յարմար կը դատէ որ թէ՛ միոյն և թէ՛ միւսին ամբողջ հաշիւներն՝ տամարաց մէջ փակուին Հոկտ. 31ին և բացուին նոյեմ. 1ին ըստ Եւրոպացւոց. տարեկան հաշուեկշիռներն ալ ու կանխսակշիռ պիտի չեներն այդ թուականին պատրաստուին ու մատուցուին։ Յաջորդ Քաղաքական ժողովին և կալուածոց Հոգաբարձութեան կը մնայ այս մասին պէտք եղածն ի գործ գնել։

Հաշուեքնիչ թիշէնկճեան էֆ. Ի գիտողութեան վրայ՝ ժողովս խնդրած է կալուածոց Հոգաբարձութիւնն որ պատկանեալ գատարաններէն ազգային կալուածոց գրաւէ, պարտքէ, հակգէ զերծ՝ մէկ բառով անոնց լիովին ազատ վիճակ ունենալուն մասին վկայականներ հանել տայ՝ հաշուեքնիչին տրամադրութեան տակ գրուելու համար. այս գործն շրջանաւարտ Հոգաբարձութեան օրով լրացած ըլլալով, անոր յաջորդին կը մնայ աւարտել զայն։

Ուրախ է յայտարարելու ժողովս թէ կալուածներու վարձքերը գոհացուցիչ եղած են 1911 տարուան մէջ և գանձումներն ալ բաւական յաջող՝ հակառակ վերսկուած անտեսական տագնապին, բամպակի որդերու պատճառած տւերներու և գներու անկումէ յառաջ եկած վնասին։ Ուրախ է նոյնպէս որ յետամնաց

վարձքերու գումարն ալ տարուէ տարի կը նուազի։ Հոգաբարձութիւնը ժամը հոսած կը կարծէ ազարակներու հասոյթներուն մէկ մասը յատկացնելու հողային անհրաժեշտ բարելաւութեանց և շինութեանց, որոնց գործադրանքիւնը շատ կարեւոր արդիւնքներ կ'ապահովէ ապագային համար։

Ժաղոփոխ այս անգամ կատարելապէս համակարծիք Հոգաբարձութեան՝ խրաքանչիւր եղատիքին պէտք էլիջ այդ նպատակով նշանակուած թիւերն անփափօխ պահեց և այս իսկ պատճառաւ բաւ բացառարար յարմար կը գտատէ որ Աղքատաց և Առաջնորդարանի պէտքէներու համար այս տարի 5 առ 90 պահեստի բաւական համարուի, վարձարանը պահեստ չունենայ՝ նոյնպէս միայն այս տարուան համար։

Եզրահուն. — Ազգային ամենէն ընդարձակ և ամենէն արգիւնարեր եղատիքէն՝ Եզրահուն ըլլալով, ամենէն յառաջ տեղեկութիւն անոր մասին։

Այս էպատիյէի նախորդ վարձակալ Ալի Էֆ. Լամբումի բազմակին և բազմամեայ հաշուական խնդիրը չնորհիւ Պատկ. Բնդշանուր ժաղովէգ կազմեալ լիազօր Մասնախումբին ջանքերուն՝ կարգադրուեցու և իրաւախոհութեան գիրն՝ տեղւոյս խառն դատարանի պատկանեալ սենեկին մէջ երկուուներ կնքուեցաւ անցեալ Փետրուար 24ին (Ն. Տ.) և ջնջուեցաւ առկախ դատն, որ այս խնդրոյն առթիւ Առաջնորդարանի և Լամբումի միջիւ գոյութիւնը Պէնի Առէֆի գտատարանին առջեւ։

Նախ քան այդ իրաւախոհութեան պարմանները պարզելը՝ հարկ է յիշողութիւններու նորոգութեան համար՝ մէջ բերել Ալի Լամբումի հաշիւն, որու ամփափումն է հետեւեալը մեր տամարաց համաձայն։

Եղ. Ուղ. Դր.

Վարձակալութեան նախորդ շրջանէ պարտքը 29250

Նոր վարձակալութեան 600 ֆէտ. 465էն 3 տարեկանը 837000

Հողային բարենարովութերու ծախրի փոխարէն 29250

895500

Աեւենի ձեռքով Առաջնորդարանի Սնտուկին յանձնուած ուղղակի և կալ Հոգաբարձութեանիջոցաւ 194958

700541

Վճարածը նոր վարձակալութեան հաշւուն, որ օրուան Քաղ. Ժաղովը Առաջնորդարանի տամարաց մէջ հին վարձակալութեան հաշւուն անցնել տուած էր 29250

671291

Սակայն գիտել արժան է որ նաեւ 75793 ողջ զրչի գումար մը, որ զեքտրեին ձեռօք գանձուած է և մասամբ էպֆահսի էպատիէի տուրքին ծախսուած է և մասամբ ալ կալուածոց Հոգաբարձութեան ձեռօք Առաջնորդարանի հետ հաշուակցուած է, սակայն ծանօթ պատճառաւ Լամբումի հաշուէն դեղուած չէ տակաւին։

Լամբում կ'առարկէ թէ ինք հողերու բարելաւման համար նոր վարձակալութեան չըչանին յանձն առած էր 300 անգղ. սոկի ծախսելու և մասամբ ալ ծախսուած էր, սակայն որովհետեւ Առաջնորդարանն առաջին տարին իրեն գէմ գատ բացած էր Եղատիքն ետ առնելու համար և երկրորդ տարուան վերջն ալ առած էր՝ ինք ալ չէր կրցած այդ երեք հարբիւր սոկին ամբողջովին ծախսուեւ Եղատիքն յազգային բարեկաւման։ Այս 29250 դրւ. միացնելով վերցիշեալ 75793 զրչին հետ կը կազմուի 105043 դրւ. որ զեղչելով 671291 զրչին կը մնայ շուրջ 5662 եգ. սոկի։

Լամբում կ'առարկէր նաեւ թէ էպատիէին տարածութիւնը թէնեւ թուղթի վրայ 600 ֆետուն էր, սակայն իրապէս 540 ֆետուն հող կար մշակելի, ինչ որ սասուց է, հետեւաբար Լամբում զեղչ մըն ալ սոկի կ'ակնկալէր։

Լամբում կ'առարկէր նաեւ թէ երկրորդ տարուան վերջերը Առաջնորդարանը կառան Պատարանի կողմէ զեքտրե կարգել տուած և իր բերքերն հանիւ տակ առնելով ծախսել տուած է, որով ինքն ալ վեսա սենեցած է, որու քանակութիւնը շատցած է երկրորդ տարին Եղատիքն իր ձեռքը չմնալուն և այդ պատճառաւ այդ տարուան շահէն զրկուելուն համար։

Այս և նման առարկութիւններով՝ Ալի Էֆ. Լամբում մինչեւ անգամ 15000 սոկի վեսա հատուցման համար՝ պահ մը գատ բացաւ Առաջնորդարանի գէմ Աղեքսանդրիոյ իսաոն Պատարանին առջեւ։

Առաջնորդարանի և Ալի Լամբումի և խնդրոյն հետ կապ ունեցող ուրիշ անձերու միջեւ կնքուած վերցիշեալ իրաւախոհութեան գրին գօրութեամբ՝ Ալի Էֆ. Լամբում Առաջնորդարանի պիտի վճարէ ուղղակի

Եղ. Ոսկի 250

Փոխադրելի 250

Փոխադրեալ	ԵԳ. Առկի
Գահիրէի Խառն Դատարանի Սնտուկն աւանդ գումուած ծանօթ գումարը տոկոսով հանդերձ պիտի գտնձուի Առաջնորդարանի կողմանէ	250
Աղեքսանդրիոյ Խառն Դատարանը գտնուած և կորսուած չետով մը Ալի Էֆ. Լամլումի անուան փոխանցուած գումարը տոկոսով հանդերձ գտնձելի Առաջնորդարանի կողմանէ	785 (1)
Այդ երկու գումարներուն տոկոսն իրը	2250 (2)
	250
	<u>3535 (3)</u>

Ալի Էֆ. Առզգակի վճարելիք 250 սոկիէն հարիւրը՝ գանձուած է արդէն և մնացեալն ալ գտնձելի տարւոյ Հոկտեմբեր ամսուն :

Իրաւախոհութեան զրին մէջ յիշուած բոլոր գումարներուն վճարման համար՝ Ալի Էֆ. Լամլումի հայրն երաշխաւոր եղած է :

Գահիրէի Դատարանի սնտուկը գտնուած գրամն այս օրերս կը գտնձուի . Աղեքսանդրիոյ Դատարանի Սնտուկը գտնուած գրամն գտնձելի է այս տարուան Մելու. 20ին :

Աւելորդ է ըսկել թէ կնքուած իրաւախոհութեան գրոյն զօրութեամբ՝ Առաջնորդարանը յիշեալ շուրջ 3535 սոկիէ աւելի բան մը չպիտի պահանջէ Ալի Էֆ. Լամլումէ և Ալի Էֆ. ալ յայտարարծ է թէ Առաջնորդարանի դէմ ո՛ և է տուարկութիւն, գտտ և խնդիր չունի այլեւս :

Ժողովս իր մասին խորին չնորհակալութիւն կը յայտնէ Լամ-

(1) Տոկոսով մէկտեղ 1912 Մայիս 30ին գտնձուած է 84596 դր. ողջ : — (2) Բառ իս այս գումարին ճիշդը՝ 3827 ու կէս ԵԳ. սոկի է, որովհետեւ Ալի Լամլում վարձակալութեան նոր պայմանագիրը կնքած պահուն 292 ու կէս ԵԳ. սոկի վճարած էր այդ պայմանագիրի հաշուին, սակայն այն տաենի Քաղաքական ժողովը Լամլումի հին վարձակալութեան հաշուէն ունեցած պարտքին արձանագրել տուած էր այդ գումարը : — (3) Տոկոսով մէկտեղ 1912 Մելու. 15/28 ին գտնձուած է 2442 սոկի, 40 դր. ողջ :

Հումեան լիազօր Յանձնաժողովին անդամոց՝ Ազն. Հայկ Խնայէթեան, Զէքի Գրիգորիան և Լիւսն Փափաղեան Էֆ. Ներսու :

Եզքահով էպատիյէն այժմ զոհացուցիչ վիճակ մը ունի, ծախքերը չափաւորուած են և գանձումները կանոնաւոր կերպով կը կտարուին, վարձակալութեան պայմանագամն այս տարի կը լրանայ և Հոգաբարձութիւնը կը յուսայ թէ միեւնոյն պայմաններով վարձով կը գտնէ :

Այս տարուան պէտքէին Եքքահով էպատիյէին մէջ կամուրջի մը և էզպէի մը շինութեան համար 400 ԵԳ. սոկի տրամադրած է : Եթէ Պատկ. Ժողովդ հաւանի, այս շինութիւնները կը կատարուին այս տարի, որով շատ հաւանական է որ ապագային մէջ էպատիյէին վարձքերն տւելնան :

Տէինա. — Այս էպատիյէին պակսած 17 ֆէտոռնին տեղ՝ կառավարութենէն նոյն տարածութեամբ կտոր մը առնուած է, ինչպէս նուեւ 17 ֆէտոռնի ուրիշ կտոր մը : Այս էպատիյէին համար եւս այս տարուան իր մասնաւոր պէտքէին մէջ 150 սոկոյ գումար մը նշանակուած է՝ անհրաժեշտ շինութեանց և հողակին բարելաւմանց համար :

Գիմն ել Արուս. — Այս էպատիյէի վարձքն այս տարուան սկիզբէն 100 սոկի աւելցած է, պայմանաւ որ ջրանցք մը բացուի՝ անոր՝ ջուրը քիչ մէկ մասին պէտք եղածին չափ ջուր մատակարարելու համար : Կալուածոց Հոգաբարձութիւնն այս ջրանցքն բանալու համար ձեռնարկիներ ըրած է արդէն, որ եթէ անհետեւանք մնայ, մինչեւ այս տարուան Օգոստ : ամիսը, յաւելեալ 100 սոկիի վարձքէն 60ը պիտի զեղուի : Կալուածոց Հոգաբարձութիւնն էզպէի մը շինութեան պէտքն անհրաժեշտ գատած է . սակայն այս մասին այս տարուան պիտածէին մէջ ո՛ և է գումար նախատեսուած չըլլալով, կ'երեւի թէ ապագային ձգած է այս շինութեան վարձքին պահանջումը :

Շէյս էրման. — Այս էպատիյէին մէջ 53 ֆէտոռնի չափ խորտ ու բոլոր կտոր մը կայ, այդ կտորն ուրդելու և ուրիշ բարելաւման համար 220 սոկի նշանակուած է էպատիյէին մասնաւոր պիտածէին մէջ, զոր ժողովս ալ ընդունած է :

Հիսաս. — Այս արտին անգոհացուցիչ վիճակը կը չարունակէ գմբաղդաբար : Զայն աւելի հասութաբեր լնելու համար կալուածոց Հոգաբարձութեան ջանքերն՝ ապարդիւն մնացած են : Անհրաժեշտ է որ հարուատ ու կարող անձ մը գտնելով երկար պայմանագամով ու չափաւոր գնով անոր վարձու տրուի այս արտը,

պայմանաւոր վարձակալը իր անձնական գրպահի ծախքով ի գործ գնէ զայն սէտք եղած կերպով հասութաբեր լնելու միջոցները, և պայմանաժամը լրանալուն՝ արտը բարելու վիճակի մէջ՝ Առաջնորդաբանի յանձնէն : Անհրաժեշտ է հրահանգ տալ կալուածոց նոր Հօգաբարձութեան, որպէս զի այս տեսակ վարձակալ մը գտնէ . Ժողովս այս արտին մէջ շտեմարանի մը շինութեան ու հարաֆներու մաքրութեան համար կալուածոց Հօգաբարձութեան առաջարկած 240 սակելոյ վարկն լնողունած է իր մասին :

Սիսի Ղազի. — Կալուածոց Հոգաբարձութիւնն այս անմշակ գետնի մասին կը գրէ. «Այս հողերուն համար կը շարունակենք վճարել ասրբեկան 70-75 սոկիի գումար մը, որուն դատապարտուած ենք մի քանի տասնեւակ տարիներէ ի վեր, յօւսալի է ասկայն որ առ առաւելն երկու տարիէն երբ Ասուանի աւազանը լուսնայ և երբ Մարբիութիւնակը ցամքի, ինչպէս որ կառավարութիւնն որոշած է ընել, այն տաեն այդ հողերուն արժէքը զգալիօրէն պիտի բարձրանալ, այս պարագային կրնայ հողը նպաստաւոր գնով մը ծախուի՝ փոխարէնը հասութարեր հող մը գնելու համար և կամ զայն բարելաւելու փորձ մը կ'ըլլաց հասութարեր ընելու համար։ Առայժմ պէտք է գոհանալ անոր սահմաններուն վրայ հսկելով, որպէս զի դրացիներու կողմէ սանձգութիւններէ զերծ մնայ»։

Ժաղավարձիք է Կալուածոց Պատ . Հոգաբարձութեան ,
սակայն և այնպէս խնդիրը շատ կարեւոր լլլալուն համար՝ զայն
կը մատուցանէ Պատկ . Ընդհանուր Ժաղավայ ի վերջնական անօրի-
րինութիւն :

Այս տեղեկագրին մէջ^(*) արձանագրուածներէն զատ՝ կան կարգ մը կայուածական խնդիրներ, որոնց կարգադրութիւնը յա-

(*) Կալուածոց Հոգաբարձութեան առ Քաղ. Ժողովի մատուցած տեղեկագրին մէջ ուշագրաւ է հետեւեալ հատուածը՝ «Ահա ինչպէս կը տեսնուի վերեւի տրուած մանրամանութիւններէն, կալուածոց մատակարարութիւնը տարուէ տարի զգալի յառաջդիմութեան շաւդին մէջ մտած է։ Այս յաջողութիւնը ամենէն փայլուն ապացոյցն է ա'յն դրութեան՝ որ հոգաբարձութիւնս ընտրած է իր պաշտօնավարութեան առաջին օրէն, այն է մատակարարութեան առօրեայ և ընթացիկ գործերը յատուկ վարիչի մը յանձնելիր»։

ջորդ Քաղաքական ժողովոյ և կալուածոց Հոգաբարձութեան կը
մնայ: Այս խնդիրներուն առանցքն են Ապահնի տունը, Գերեզ-
մանատան մերձակայ բլուրին ի՞նչ ի՞նչ պայմաններով կառավա-
րութենէն ձրի ստացումը, անոր մօտ վահանի գետին մը, Ֆում
էլ Խալիկի տունը և Շարա Պատրանի պարապ գետինը եւն: :

Ժողովս սրոշած է վերջերս որ Առաջնորդարանի և Հոգաբարձութիւններուն քով հարիւր ոսկիէն աւելի զրամ չգտնուի, այլ Գրէտի Լիօնէ Պանգան դրսի: Արդէն Առաջնորդարանի Գանձապետին քով գրիթէ երբէք կարեւոր գումար մը չգտնուիր. Եւ եթէ անցեալ տարուան Դեկմ. 31ին 566 սոկի կ'երեւաց անոր քով ըստ տամարի, իրականին մէջ այնպէս չէ սակայն: Կալուածոց Դիւնը 1911 տարուան հաշուան ընելիք վճարում ունենալով՝ անոր խնդրանաց վրայ Մայր Դիւնի հաշիւները փոխանակ 1911 Դեկմ. 31ին փակուելու 1912 Յունուար Յին փակուած են և այդ օր եղած վճարումը Դեկմ. 31ի հաշույն տարուած է:

Ժողովս պաշտօնի ձեռնարկած պահուն՝ վարժարանը գոհացուցիչ վիճակ մը չունէր, ծնողք վարժարանի անկարգութեան մասին Հոգաբարձութեան դէմ բողոք բարձած էին ազգային իշխանութեան, տնօրէն չկար, Ընդհանուր Ժողովը իր մէջէն Յանձնաժողով մը կազմած էր Վարժարանի խնդիրները քննելու և արդիւնքն իրեն տեղեկագրելու պաշտօնով։ Ընդհանուր Ժողովոյ անցեալ տարուան Մարտ 3ի նիստին մէջ Ա. Առաջնորդ Հայրը կը յայտարարէր թէ իրաց այս վիճակին գլխաւոր պատճառն է տնօրէնի մը չգոյութիւնն. հարկ անհրաժեշտ է, որքան կարելի է շուտ, Վարժարանն օժտել ձեռնհատ, գործունեալ և վարչական կարողութիւն ունեցող Տնօրէնով մը, որ պէտք է կարգապահական խնդիրներու մէջ անկախ ըլլայ Հոգաբարձութենէն։

Ընդհանուր ժողովը Ն. Մրբազնութեան առաջարկին վրայ՝ կ'սրոչէ որ Քաղաքական Ժողովն քանակցութեան մտնէ Պարտիզակի Ամերիկեան բարձրագոյն վարժարանի երկրորդ Տնօրէն Մինաս էֆ. Ծալեանի հետ ի հարկին մինչեւ երեք տարի պայմա-

նաժամի հիման վրայ և բանակցութեան արդիւնքը ժողովին հազարէ:

Վերոյիշեալ Յանձնաժողովն այս միջոցին կուտար իր տեղեկագիրն, որու վրայ բանաձեռ մը կը քուէարկուի Ընդհանուր ժողովին կողմանէ և ժողովիս միջոցաւ կը հազորդուի Հոգաբարձութեան: Հոգաբարձութիւնը կը մատուցանէ իր հրաժարականն, որ կ'ընդունուի ժողովոյս անցեալ տարուան Ապրիլ 12ի նիստին մէջ: Ժողովս ի՞նչ ի՞նչ նկատումերով՝ յարմար չդատեց Հոգաբարձութեան մը անմիջական կազմութիւնը և իր կողմանէ վարժարանի վրայ առժամեայ հսկող կարգեց իր անդամակիցներէն Տիար ժամկոչեան և ֆէրմանեան էֆ.ները, որոնք վարժարանական տարեշլքանի մերձաւորութեան պատճառով և ժողովիս հաւանութեամբ զանազան քաղաքներ գիմումներ ըրին և ամեն կարելի ջանք ի գործ դրին՝ վարժարանը կարսղ պաշտօնէութեամբ մը օժտելու համար:

Ժողովս Տնօրէնութեան պաշտօնին համար բանակցութեան մտաւ Ծալեան էֆ.ի հետ, նախ երեք տարուան հիման վրայ, ինչպէս Ընդհանուր ժողովն որոշած էր, միեւնոյն ժամանակ զգացնել տալով Ծալեան էֆ.ի թէ կարելի է մէկ տարուան համար ալ պայմանաւորուիլ:

Ընդհանուր ժողովն անցեալ տարուան Մայիս 16/29ին, ժողովոյս առաջարկին վրայ որոշեց որ Գահիրէի ազգային վարժարանաց Տնօրէներն ազատ ըլլան վարժարանի ուսումնական ճիւղի վարչութեան մէջ և Հոգաբարձութեան պաշտօնը սահմանափակուի միայն նիւթական մատակարարութեան մէջ, և Քաղաքական ժողովոյ պաշտօն յանձնեց այս որոշման հիման վրայ վարժարանի կանոնագրին պատկանեալ յօդուածներն բարեփոխելով ժողովին վաւերացման մատուցանել:

Ժողովս իր այս մասնաւոր պաշտօնը կատարեց և արդիւնքը մատուց Ընդհանուր ժողովին, որ տարւոյս 16/29 Փետր. նոտի մէջ որոշեց որ այն օրէն սկսեալ տարուան մը համար առ ի փորձ գործադրութեան դրուի բարեփոխեալ կանոնագրին: Ժողովս ի մէջ այլոց նկատելով որ փորձի համար որոշեալ պայմանաժամը, դպրոցական երկու տարիներու մէջտեղ կ'ինայ, ի՞նչ որ իր մեծ անպատճութիւններն ունի, կ'առաջարկէ որ այդ միամեայ շըրջանը սկսի 1912 տարուան Օգոստ. 1ին և վերջանայ Յուլիս 31ին այսինքն դպրոցական ամբողջ տարի մը:

Ժողովս Մինաս էֆ. Ծալեանի մասին նոյն իսկ Գաւառ. Ընդհ.

Ժողովոյ որոշած անձերու կողմէ շատ լաւ տեղեկութիւններ ստանալէ յետոյ՝ անոր հետ տարուան մը համար պայմանաւորուեցաւ, տալով անոր աղատութիւն ուսումնական վարչութեան մասին, համաձայն Ընդհ. ժողովին նախապէս տրուած որոշումներու: Բայց կնքեալ պայմանագրի՝ պաշտօնէից անուանումը Տնօրէնին կը պատկանի սակայն անոնց ամսականի քանակի որոշումն և ի պաշտօն կոչումը կը վերաբերի Քաղաքական ժողովոյ:

Ժողովս նկատելով որ վարժարանը՝ ծանօթ պատճառներով փոխանցման շրջանի մը մէջ կը գտնուի և Հոգաբարձութեան երկու տարուան պայմանաժամըն մեծ մասն անցած է արդէն և այդ վիճակին մէջ Հոգաբարձութեան մը կազմութիւնն եթէ իր գըժուարութիւններն ալ չունենայ, անպատճէութիւններէ զերծ չպիտի ըլլայ, որոշեց որ իր մէջէն երեք անձինք «Կրթական Մասնախումբ» անունին տակ ժողովոյս անունով կատարեն վարժարանի նիւթական մատակարարութեան գործերը:

Ժողովս մեծապէս կը գնահատէ այս Մասնախումբին և յատկապէս Տնօրէն Ծալեան էֆ.ի չանքերն, որոնք յաջողեցան քիչ ժամանակի մէջ վարժարանը գնել բարոյական և ուսումնական յառաջիւնութեան ճամբուն մէջ, կարգապահութիւնը կատարեալ է ի վարժարանի, երկուեւ սանուուց թիւը զգալապէս աւելցած է և գոհունակութիւնը կը ճառագայթէ ծնողաց և վարժարանի վիճակին մօտէն տեղեակ ազգայիններուն դէմքին վրայ:

Ահաւասիկ այս պատճառներով ժողովս Կրթական Մասնախումբի անդամոց առաջարկին վրայ՝ վարժարանի համար շատ օգտակար գտած է երեք տարուան համար երկարել Ծալեան էֆ.ի պաշտօնը: Անոր հետ կնքած է պայմանագրի մը, որ յարմարցուած է արդէն կնքուած և շրջանը լրանալու վրայ եղած պայմանագրին. աւելցած է միայն մէկ յօդուած որ կը տրամադրէ թէ պայմանագրի վաւերական է այն ատեն միայն՝ երբ Պատկ. ժողովդ հաստատէ զայն: Ժողովս ուրեմն Ծալեան էֆ.ի հետ կնքեալ և ներփակեալ պայմանագրի վայրէ Պատկ. Ընդհանուր ժողովոյ վաւերացման կը մատուցանէ:

Ժողովս սակայն այն խոր համոզում ունի թէ իր պաշտօնի բարձրութեան վրայ գանուող Տնօրէն մը իսկ՝ չի կընար մինակ վարժարաններն բաղձացեալ տատիճանով բարւոք վիճակի մը մէջ գնել, եթէ միեւնոյն ժամանակ կարգ մը էտկան պայմաններու եւս գոհացում չի տրուի, որպիսիք ին շէնքի յարմարութիւն, ծնողաց հարկ եղած դիւրութիւններն լնծայել իրենց զաւակներն ազգային վարժարան զրկելու համար եւն, եւն, եւն..:

Ժողովս տեսնելով որ Պէնի Սուրէնի Ս. Եկեղեցւոյ շրջափառ էին մէջ գտնուող Մանկապարտէզի շէնքն անձուել, խարխուել եւ վատառողջ է՝ անցեալ տարուան դպրոցական տարիէն սկսեալ ստիպուեցաւ այդ Մանկապարտէզը փակել և կարգագրել որ անոր երկսեռ աշակերտները կառքով երթեւեկեն Մաարտովի լնդարձակ լուսաւոր և առողջաւէտ Մանկապարտէզը, ունեւոր ծնողաց զաւակներն չափաւոր վճարումով մը, և աղքատներն ալ ձրիարաբ: Ժողովս ետքէն այս կարգագրութիւնն ըրտւ ի Մաարտով գտնուած երկսեռ վարժարանաց ուսանողներուն համար ալ եւ ուրախ է որ արդիւնքն գոհացուցիչ է և հետզհետէ աւելի գոհացուցիչ ըլլալու նշաններ ալ կան. այնպէս որ 1912 տարուան մէջ կառքի վարձքի համար ենթագրուած 500 սոկիէն 250ը աշակերտներէն գանձուելու յոյս կայ և այնպէս ալ նշանակուած է մատուցեալ պէտքէներուն մէջ:

Եւ որովհետեւ վարժարանի չքաւոր սանուց սննդագինն Աղքատաց պէտքէն հայթայթուիլն որոշելովը Պատէ. Ընդհանուր Ժողովն լնդունած է սա սկզբունքը թէ վարժարանի կարօտ աշակերտաց ոչ-ուսումնական պէտքերն Աղքատաց Սննդագութիւններ, Ժողովս նոյն աշակերտաց սննդագին, կառքի վարձքերու, զգեստագնի և գրական պիտոյքներու արժէքը, համագումար 560 սոկի աղքատաց լնդացիկ տարուան պէտքէին մէջ ելք և վարժարանի պէտքէին մէջ մուտք նշանակած է և անոնց Ընդհանուր Ժողովէն անփոփոխ վաւերացումը՝ թէեւ անուղղակիւ այլ մեծապէս պիտի աղդէ վարժարանի աշակերտաց թիւին և յառաջդիմութեան վրայ:

Ժողովս աւելորդ չհամարիր ի վեր հանել սա՛ պարագան թէ վարժարանի զբոսատեղիներն, որոնց փոշելից վիճակը մեծապէս կը վնարէր տղոց առողջութեան, չնորհիւ կալուածոց Հոգաբարձութեան մասնաւորապէս գնահատելի ջանքերուն, երկու թիզ խորութեամբ ծածկուեցան կաւացին յատկութեամբ օժանալ հողով, և վերցու վնասակար անպատեհութիւնը: Նաեւ հարկ եղած նորոգութիւնները կատարուեցան շէնքերուն վրայ և Մանկապարտէզի կողմն ալ ճեմիչներ հաստատուեցան:

Ժողովս շատ զբաղած է նաեւ նախորդ Հոգաբարձութեան օրով վարձուած և յետոյ արձակոււած պաշտօնեաներու խնդիրներով, զորս յաջողած է կարգագրել՝ ի՞նչ ի՞նչ նկատումներով նիւթական պատիկ զոհողութիւններ յանձն առնելով, կը մնայ միայն նախակին անօրէնին ծանօթ գատն՝ գատարաններու առջեւ առաջ:

Մասնաւոր գլխի մը մէջ խօսուած է բարեկիշատակ Գրիգոր էֆ. Եղիայեանի կտակագրի մասին, Ժողովս փափաքոզ է որ անոր յօգուտ վարժարանի տրամադրութիւնն այս տարութիւնէ զործագրութեան դրուի՝ և գոնէ երկու յուսուլից աշակերտներ բարձրագոյն վարժարաններ դրկուին հիմակութիւնէ՝ այս մասին բանակցած է Ազն. Մկրտիչ էֆ. Անդրանիկեանի հետ, որ համակարծիք գտնուած է որ մինչեւ վարժարանի կտակեալ կալուածին Առաջնորդարանի յանձնումը՝ այդ աշակերտաց բարձրագոյն վարժարանի ծախքերն հոգացուին կտակակտատարին կողմէ, սակայն եւ այնպէս խնդիրը Պատէ. Ընդհանուր Ժողովոյ կը մատուցուի այս մասին որոշում մը տրուելու համար:

Գալով Պօղոս էֆ. Կարապետեանի կտակին՝ անոր գտաերը Ժողովիս օրովն ալ շարունակուեցան Աղեքանդրիոյ Վերաբնիչ Խառն Գատարանը վճռեց որ կարապետեան Պետրոս էֆ. Պատապարտեալ ծանօթ գումարին համար տոկոս տայ ու նոնեւ հարիւրին տասը վար դնէ իրեն համար երբեւ մատակարարութեան ծախս:

Ժողովս նկատելով որ կարապետեան էֆ. Նոր շրջանի վարձքերւն հաշոց մատուցման և գրամոց վճարման համար գժուարութիւններ կը յարուցանէ, իր փաստարանին հրահանգ տուաւ որ նոր գատ մը բանայ կարապետեան էֆ.ի դէմ: Այս վերջինը սոկայն այդ հրահանգէն յետոյ՝ գիր մը ուղղելով Առաջնորդարան փափաք կը յայտնէ գատավարութեան վերջ տալ այլեւս և կը մատուցանէ Գահիրէի Ազգ. Վարժարանին կտակեալ կալուածոց ամրող հաշիւը յօրէ անտի մահուան իր հօր մինչեւ 1911 Հոկտ. 31 և տրամադրութիւն յոյց կուտայ՝ հաշուեքնութենէ յետոյ դրամը վճարել Վարժարանի Սննուկին:

Ժողովս կարապետեան էֆ.ի այս արամագրութենէն գո՞Տ իր հաշուեքնուիչին պաշտօն յանձնած է առ այս հորկ եղած քննութիւնը կատարել և արդիւնքը Ժողովին տեղեկագրել՝ յորմանին գործագրութիւն:

Ինչպէս յայտնի է Պուլագի ազգային վարժարանաց գիտնի սեպհականութեան եւ տարածութեան շուրջ խնդիրներ եւ դատեր կան, որոնց Ժողովոյս պաշտօնավարութեան օրով տեղի ունեցած երեւոյթներն կը համառօտուին ստոքս: Վարժարանաց ու Մանկապարտէզի գետիններն ինորոյ չափել տեսնուած է որ ամբողջը 3905 քառ. մէթը է, ինչ որ գրիթէ համապատասխանած է նախապէս եղած չափումին: Սակայն խնդիր եղած է որ

վարժարանաց հարաւի կողմը՝ ճանրէն անդին կտոր մըն ալ կայ իբր 526 մէթը, որ վսեմ Պօլոս փաշայի կողմէ՝ ժամանակին վրան վարժարանները շինուած կտորին հետ գնուած ու ազգին նուիլուած է և վերայիշեալ 3905 մէթրին մտու կը կազմէ և որ սակայն այսօր ուրիշի մը կողմէ զբանուած և վրան շնչք կտուցուած է։ Ստուգուած է նաև որ արեւմուտքի կողմը վարժարանի պատէն ներս կտոր մը կայ, որու համար կառավարութիւնը կը յայտարաբէ թէ իր սեպճականութիւնն է։

Ժողովս ամէն հաւանականութեանց դէմ պատրաստ գտնուելու համար՝ ինքն ալ իր կողմանէ դատ բացած է կառավարութեան, Սաքաքինի փաշային, ճանրէն անդին գտնուած յիշեալ կտորը գրաւողին և վաճառողին դէմ։ Առաջնորդարանին փաստաբանն այս օրերս գրած է թէ խնդրոյն հետ կապ ունեցող կողմերուն իրարու դէմ բացած դատերը, դատարանին կողմանէ ի մի ձուլուած են և ամենը մէկտեղ 1913 տարուան Յունուար ամսոյ 16ի Օրակարգն անցած է։

Կարապէս աղա Գալուսի յուշարձան։ — Պատկ. Ընդհանուր ժողովն ասկէ յառաջ որոշած էր վարժարանի առաջին հիմնադիր և բարերար երջանկայիշատակ կարապէտ աղա Գալուստի մահարձանի կանգնումը վարժարանի շրջապատին մէջ։ Ժողովս այս մասին խորհրդակցութիւն կատարելով՝ նկատեց թէ առ նուազն երկու հարիւր սակին պէտք կայ բարերարին երախտեաց արժանի արձանի մը համար։ Հետեւարար Ժողովս խնդրը գարձեալ Ընդհանուր ժողովով կը մատուցանէ թէ՛ վարկին հաստատելու և թէ՛ անոր աղբիւրն որոշելու համար։

Դ. ԳՐԻԳՈՐ Էֆ. ԵՂԻԱՅԵԱՆԻ ԿՏԱԿ

Եղիպտահայ գաղութին նշանաւոր դէմքերէն րնիկ Գահիրէցի և Ռուսակատակ Գրիգոր էֆ. Եղիսյեան անցեալ տարուան Յունիս ամսոյ մէջ իր մահկանոցու կենաց լնթացքը կնքեց Թրիէստի մէջ, ուր գացած էր օգափսիսութեան համար և մարմինն իր ծննդդավագը քաղաքը փոխադրուելով մեծ հանդէսով ամփոփուեցաւ ընտանեկան գամբարանին մէջ։

Եղիայեան էֆ. ձգած է կտակագիր մը, որ հաստատուած է ձեռնհաս՝ այն է Աղեքսանդրիոյ Ռուսական Դատարանին կողմէ։ Ժողովս հակառակ իր փաստարանին միջոցաւ ըրտծ չտնքերուն, ցարդ թէւ չկրցաւ պաշտօնապէս վաւերացեալ պատճէն մէ ունենալ ի ձեռին, սակայն պարզ օրինակ մը Անդրանիկեան էֆ. իրարեացակամութեան նորիւ յանձնուած բլատով Առաջնորդարան, հետեւեալ կերպով կ'ամփոփուի անոր աղգաստատկան մասը։

Երջանկայիշատակ Եղիայեան էֆ. իր Մահալէ Քէպիրի Քրէտին մէջ ունեցած իբր 278 ֆէտրան ագարակն՝ էլաքներով, տուներով, կարասիքով, մշակութեան գործիքներով կտակած է Գաւհիրէի Գալուստեան Վարժարանին, որ պարտուոր է անոր հասողթներով կազմելու թոշակ մը (Bourse)՝ յօդուտ հայ աղքատիկ ուսոնողներու, առանց կրօնական գտանոնքի խորութեան կտակագիրը մի առ մի կը նշանակէ այս թոշակին պայմաններն եւ յարակից պարագաները։ Բաց աստի կտակագիրը կը տրամադրէ որ բարերարին Շուպրայի երկու առաներն, խոմայիլիէ թաղին մէջ ունեցած երեք տաւները՝ յարակից մասերով և ի թոհթու ունեցած 1500 քառ. կանգուն գետինը՝ կտակակատար Վսեմ. Պօլոս փաշա Նուպարի կողմէ վաճառուին և արգիւնքէն պարտքերն, անհատներու ի նաբաստ ըրտծ չուրջ 4000 սակիի հրիտակներն եւն։ Գճարուելէ յետոյ, աւելցածը Նորին վսեմաթեան կողմէ Առաջնորդարանի յանձնուի՝ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի անունով Գահիրէի մէջ յարմար տեղ մը եկեղեցի մը կառուցուելու համար։

Եղիայեան էֆ. հինգ հարիւր սակիի հրիտակած բլատով նաեւ Գահիրէի հայ աղքատներուն, Ա. Զատկիի տօնին առթիւ Վսեմ. կտակակատարը հաճեցաւ այդ գումարն Առաջնորդարան դրկել եւ բաշխումը կտարարուեցաւ յատկապէս կազմուած Մասնախումբի մը ձեռքով։

Ե. Կ Ե Ղ Ե Ց Ի

Եկեղեցւոյ արտաքին գուռն ցած և անցորմար ձեւ մը ունենալով, փայելուչ և աւելի մեծ գուռ մը շինուեցաւ այս տարի։ Հոգաբարձութիւնն առաջարկած էր որ արարողութեանց առ-

թիւ պաշտօնէից յատկացեալ սակերն ինք գանձէ և անոնց ամսականներուն վրայ ալ նիհար յաւելուածներ ընէ : Եւ այս հիման վրայ ալ այս տարուան պէտքէն պատրաստած ու ներկայացուցած էր :

Ժողովս նկատելով որ այս ձեւն երկար տարիներէ ի վեր ընդունուած սկզբունքի հակառակ էր, յարմար չգտաւ զայն . Ա ինք ընկալեալ սովորութեան համեմատ ուրիշ պիւտածէ մը պատրաստաց և մատոյց լնդհանուր ժողովոյ . բայց և այնպէս տեղեկացրիս կցեալ են Հոգաբարձութեան լիշեալ պէտքէն և անոր վերաբերեալ զրերը :

Հոս տեղն է շնորհակալութեամբ յիշելու թէ վսեմ . Պօղոս փաշայի ջանքերու շնորհիւ էլիոպոլիսի լնկերութիւնը 2513 Քելլընոց գետին մը նուեիրած է Գահիրէի Առաջնորդարանին՝ վրան եկեղեցի մը կառուցանելու համար, այս նուելն ընդունուած, գետինը ստացուած և պղտիկ ծախքով մըն ալ յանուն Առաջնորդարանի պաշտօնական արձանագրութիւն եղած է Խառն Դատարանի մէջ :

Զ. ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ցաւալի է որ ինպաստ Աղքատախնումի վիճակահանութեան դորձն ակնկալուած յաջողութիւնը չի գաներ : Ժողովս պաշտօնավարութեան ձեռնարկած տառն՝ վիճակահանութիւնը իրը 400 սոկի տարեկան զուտ հասոյթ ունէր . հակառակ ժողովոյցս Ա Աղքատախնումի ջանքերուն՝ անցեալ Յունուտրին տարեկան հազիւ 250 սոկի հասոյթ տալու վիճակն ունեցաւ . և այսօր 150 սոկի հասոյթ կուտայ և շրջարեւութեան հանոււած շարաթական տամսերու թիւն ալ 30000էն իշած է 16000:

Է. ԳԱՏՐՈ ՊԱՇՏՈՆԻՑԻՑ ՀԱՄԱՐ

Պատկ . Ընդհանուր Ժողովին աղքային բոլոր պաշտօնէից համար Գագոր կազմելու համար տուած որոշումը կարելի չեղաւ գործադրել, նախ որ Ժողովս իր բազմազբաղ վիճակին մէջ ժամանակ չունեցաւ և երկրորդ որ Հոգաբարձութիւններէ մէյ մէկ անգամ առնելու գրութիւնն զիւրաւ կիրարկելի չէ : Աւելի լաւ է այս գործը յաջորդ Քաղաքական ժողովոյ ձգուի, որտես զի ան իր յարմար գատած կիրապով Գագոր պատրաստէ կամ պատրաստել տայ և լնդհանուր Ժողովոյ քննութեան և վաւերացման մատուցանէ զայն :

Բ. ՆՈՐ ԳԵՐԵԶՄԱՆԱՑՈՒՅԻՆ

Աղքային Գերեզմանատաւնը հետզհետէ կը լեցուի, և քանի մը տարի յետոյ ալզեւս կարելի չպիտի ըլլայ զայն գործածել : Առաջնորդարանն այժմէն բանակցութեան մտած է Եղիպտական կառավարութեան հետ, որ հաճած է խոստանալ յարմար գետին մը ձրիաբար տրամադրել նոր զերեզմանատան համար :

Ծ. ԶԱԿԱՐԵՒՄԻԿ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

Ի Զակարեւմիկ երկար ժամանակէ ի վեր դոյութիւն ունի Աղքային Գերեզմանատաւն : Քանի մը տարի կայ որ վարձու չէնքի մը մէջ աղքային վարժարան մըն ալ հաստատուած է :

Տեղւոյն Պատ, աղքայինները կը փափաքին որ հեկեղեցի եւ վարժարանի սեպհական շէնք ունենան, առ այս 2500 սոկոյ պէտքն զգալի է, որուն 1100ը իրենց մէջ ստորագրած ըլլալով, Զակարեւմիկ աղքայինք իրը Գահիրէի Առաջնորդարանի իրաւասութեան շրջանակին մէջ զանուող հասարակութիւն, կը խնդրեն որ պակսածը Գահիրէի Առաջնորդարանի սնառուկէն հոգացուի :

Խնդրը Պատկ . Ընդհանուր Ժողովին կը մատուցուի ի անօրինութիւն :

Ժ. Ժ. Ա. Ա. Ն Գ. Ա. Կ Ա Ն

Ժողովս զբաղած է նաեւ ներկեներու և անչափահասներու խնամակալութեանց վերաբերեալ հին և նոր գործերով ու խնդիրներով, որոնք խիստ շատ անգամ իր նիստերու տեւողութեան մեծագոյն մասը զբաւած են:

Ժ. Կ. Զ Մ Ա. Կ Ա Ն Կ Ա. Ն Ո Ն Ա Գ Ի Բ

Ժողովս իր պաշտօնավարութեան ընթացքին մէջ տեսաւ անհրաժեշտ պէտքը տեղական կառավարութենէն ճանչցուած կանոնագրի մը, որու խնդիրն արդէն կը գտնուի Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ համագումար Ընդհանուր Ժողովոյ սեղանին վրայ:

Ժ. Ա. Զ Գ Ա. Յ Ի Ւ Տ Ո Ւ Ի Բ

Ժողովս կը ցաւի որ հակառակ յատուկ հաւաքիչ կարգած ըլլալուն՝ շատ քիչ ազգայիններ կը մասնակցին ազգային տուրքին: Յաջորդ Քաղաքական Ժողովին կը մնայ նոր միջոցներ ձեռք առնել ազգային տուրքի արդիւնաւորման համար:

Ժ. Ս Ա. Կ Ա. Յ Ո Յ Յ

Փորձով տեսնուած է թէ Առաջնորդարանի, Եկեղեցւոյ ու Մարմինայի սակերը բարեփոխման պէտք ունին ու առ այս պատկանեալ մարմիններն բազմաթիւ դիմումներ ըլլած են Ժողովիս, որ կը խնդրէ Պատկ. Ընդհանուր Ժողովին որոշել անոնց բարեփոխումն իր յարմար գատած միջոցով ու եղանակով:

Ժ. Ա. Ա. Մ Ա Խ Ա Վ Ա Հ Ա Ն Խ Ա Ր Ա Բ Ա Ր Ա Բ

Ժողովս Պատ. Կրօնական Ժողովի հետ գործակցաբար որոշած է նաեւ պատահած ամուսնական խնդիրները:

Ժողովս իր պաշտօնավարութեան ըրջանը լրանալուն ու հրաժարելուն առթիւ՝ ջերմ չնորհակալութիւն կը յացտնէ Եկեղեցւոյ, Մարմինայի, Կալուածոց և Աղքատաց Հոգաբարձութիւններուն, Վարժարանի Կրթական Մասնախումբին, անոնցմէ վաշելոծ գնահատելի աջակցութեան համար:

Նոյնպէս իր խորին չնորհակալութիւնը կը մատուցանէ Պատկ. Ընդհանուր Ժողովին, անոր առ ինքն ցոյց տուած վստահութեան և իր պաշտօնին դիւրութեան տեսակէտով ընծայած աջակցութեան համար:

Գումարէ 15/28 Մայէ 1912

Երջանաւաբար Քաղաքական Ժողովոյ

Անդամակիր

(Ասուր.) ՏՕՔԹ. Ա. Բ. ԺԱՄԿՈԶԵԱՆ

Անդամակիր

(Ասուր.) ԽՍՁԻԿ ՊԱՂՏԱՍՍՐԵԱՆ

Անդամ

(Ասուր.) Զ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Անդամ

(Ասուր.) ՏՕՔԹ. Ա. ԷԿՐ-ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Անդամ

(Ասուր.) ԱՐԴԱԿ ՖԻՐՄԱՆԵԱՆ

Անդամ

(Ասուր.) ՍՏԵՓԱՆ ԳԱԼԵՆՏԵՐ

Անդամ

(Ասուր.) Ս. ՄԵՐԿԵՐԵԱՆ

ԱՐԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԵՒ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ

1911 ՏԱՐՈՒԱՆ ՀԱՇԻԽՆԵՐԸ

ՀԱՆԴԵՐՁ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ପରିଚୟ

ԿԱԼՈՒԱՄՆԵՐ		ՏԱԱԽԵՐ		ԶՈՒՏ ՀԱՆՏ		ԳՈՒՄԱՐ ՀԱՆՏ		1911-ի ՏԱԱԽԵՐ	
Ս. Նկեղեցոյ սեփական		19326		7248		12077		300	
Ֆէկառլէլ կէս տուհ.		419817		106678		313138		169386	
Աղբանոց սեփական		88604		60529		28075		36081	
Էդքաշնի էրտ-էլէ-		88604		6830		5206		2840	
Հինոսուի էրտ-էլէ-		35 տուհ.		6330		2725		3604	
Պէհի Արտէնի թիւ 34 տաճ գէս		34 տաճ գէս		36372		7227		29145	
Ֆըրանքաց թաղին տաճ, թիւ 122, (խոլիկ)		(խոլիկ)		2440		423		1977	
Տարպակ էլ գաղինուի խանութ		34 տուհ.		2760		371		2388	
Պէհի Արտէնի 5 խանութիւնու մէկ կը բորբոք		5 խանութիւնու մէկ կը բորբոք		1472		86		1386	
Պէկարժարանի սեփական		155823		67592		88230		49030	
Տէնայի էրտ-էլէ-		286757		104191		182596		141870	
Պէհի Արտէնի թիւ 34 տաճ գէս		6330		2725		3605		3605	
Մարմայի սեփական		150		110		40		274431	
Տարպակ էլ կինէնայի տուհ.		1860		658		1202		1242	
Առաջարարականի սեփական		66520		25519		41001		16329	
Փէհանէլ Արտէնի էրտ-էլէ-		5536		4371		1165		1429	
Պէհի Արտէնի տուհ.		1800		370		1429		43595	
1108717 3960291		1108717 3960291		1108717 3960291		1108717 3960291		1108717 3960291	

(*) Սովոր բնի համար ծախոց մէջ կատար գումարելով դաշտի բաժինն է 59989 դր. ողչ, նետելավ մասնակութան ընապէ.

၃၂၁

S. $L_{h_1, \alpha_1}^{h_2, \alpha_2}$ $\Phi_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2}$ (2)
S. $S h_1^{\alpha_1} \varphi_{\alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2}$, $\zeta_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2}$ (6)
S. $\log L_{h_1, \alpha_1}^{h_2, \alpha_2}$. Ψ . $\Omega_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2}$, $\varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2}$ (8)
S. $\Psi_{\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2} \varphi_{h_3, \alpha_3} \varphi_{h_4, \alpha_4}$, $\zeta_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{\alpha_3} \varphi_{\alpha_4} L_{h_1, \alpha_1}^{h_2, \alpha_2} L_{h_3, \alpha_3}^{h_4, \alpha_4}$. (5)
 $O_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{\alpha_3} \varphi_{\alpha_4} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2} \varphi_{h_3, \alpha_3} \varphi_{h_4, \alpha_4}$ (1)
 $\Psi_{\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3, \alpha_4} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2} \varphi_{h_3, \alpha_3} \varphi_{h_4, \alpha_4}$
 $\zeta_{\alpha_1} \varphi_{\alpha_2} \varphi_{\alpha_3} \varphi_{\alpha_4} \varphi_{h_1, \alpha_1} \varphi_{h_2, \alpha_2} \varphi_{h_3, \alpha_3} \varphi_{h_4, \alpha_4}$

Առաջնորդարանի հաշուելումուց համաձայն է եւ հասաւուած Քաղաքական Ժողովը 12/25 Մայիս 1912ի նիստին մէ՞:

卷之三

Digitized by srujanika@gmail.com

Ա. ԿԱԼՈՒՄԱՎԱՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԿԱԼՈՒՄԱՎԱՐԱՆ ՀԱՍՈՑՔՆԵՐ

ԺԷԼԻՎԱԼԵՒ ԿԵՍ ՄՈՒՆ

Այս տան հին ընկեր Սալեհ էֆ. Բէֆուլի
ժառանգորդներէն գանձուածը, հին վարձ-
քերէ մնացորդ պահանջի փոխարէն . . .
1911ի վարձքերէն . . . . .

(Խւրաբանչիւր անօսրծ կալուածի յետամնաց
վարձերու բանակը տեսնել կալուածոց Հոգա-
բարձութեան համբաւին մէջ)

Վ. Դ. Պ.

7376			
6484			
	13860		
	13860		

12077 70

Կալուածական զօւտ հասոյք

Ֆէկկալէի կես մուն . . . . .
Ամակալէի կես մուն . . . . .
Ամ-կալուածական հասոյքներ
Սակէր միրտութեան, նշանապսակի, յուղաբ-
կաւորութեան եւն . . . . .
Բանկալ-պնակ . . . . .
Խւզադին . . . . .
Նուէր Գրիգոր էֆ. Եղիսյեանէ, չաթալ
թաղի շինութեան համար . . . . .
Զանազան հասոյթք . . . . .

26673	05		
8988			
5007	50		
2259			
1018			

43945 55

Միւս հաստատուրիւններէն նպաստներ

Աղքատաց Անտոնէն . . . . .
Վարժարտնի » . . . . .
Մարմինայի » . . . . .
Առաջնորդաբանի Ընդհանուր Անտոնէն փոխ
առնուածը . . . . .

7200			
4800			
4800			
	16800		

7140 55

Փոխադրելի

Ե Կ Ե Ղ Ե Տ Տ Տ Կ

Թ Ա Խ Ք

Վ. Դ. Պ.

ԱՆԴԱՐԺ ԿԱԼՈՒՄԱՎԱՐԱՆ ՇԱԽՔԵՐ

ԺԷԼԻՎԱԼԵՒ ԿԵՍ ՄՈՒՆ

Տուրք	.	.	.	.	.	.	.	570
Զուր	.	.	.	.	.	.	.	366
Նորոգութիւն	.	.	.	.	.	.	.	186
Այս տան հին ընկերին վրայ եղած պահանջին գանձման ծախք	.	.	.	.	.	.	.	195
Ազահութագութիւն	.	.	.	.	.	.	.	85
Կալուածոց դիւանի ծախքէ բաժինը	.	.	.	.	.	.	.	380
Կալուածական զօւտ հասոյթք	.	.	.	.	.	.	.	

ՈԶ-ԿԱԼՈՒՄԱՎԱՐԱՆ ՇԱԽՔԵՐ

Պաշտօնեալիք

Տ. Յարութիւն Աւագ Քհնյ. Յակոբեան	(8)	7200
Տ. Աւետիս Աւագ Քհնյ. Շաղցեան	(11)	7200
Տ. Մամիրէ Աւագ Քհնյ. Վարդանեան	(27)	7200
Տ. Յարութիւն Քհնյ. Ասրդիսեան	(5)	7200
Պ. Յակոր Մարգարանեան, դպրապետ	(13)	6600
Պ. Յարութիւն Յակոբեան, լուսարտ	(29)	5400
Պ. Նշան Անհանհեան, սարկաւագ	(7)	4200
Պ. Գէորգ Սարդիսեան, ժամկոչ	(9)	4200
Պ. Նշան Անհանհեան, գրադիր	(7)	1800
		51000

Զանազան ծախմեր

Նորոգութիւն շէնքի	.	.	.	.	.	.	.	5797
Նոր ւեւ թագի մը շինութիւն	.	.	.	.	.	.	.	2284
Չորս հիւր եկեղեցականաց ժամուց և ուտեստի ծախք	.	.	.	.	.	.	.	2040
Մոմադին	.	.	.	.	.	.	.	1695
Կաթողիկոսական հոգեհանգիստի առթիւ ծախք	.	.	.	.	.	.	.	1491

Փոխադրելի

13308 80 51000

Ա. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԽՆ

ՀԱՅՈՅԻՐ

Փոխադրեալ	Վ. Դ. Պ.
	79963 80
Եկեղեցւոյ պարտքը՝ 1911 դեկտմ: 31ին բարձրացած է 110763,87 դր: ողջի, այս պարտքը 1900—1911 հետզետէ գյացած է հետեւեալ ծախքերուն բերմամբ,	
1900—1911 Աէյտի Ղաղիի անմշակ հողին հա- մար վճարուած տուքեր և ծախքեր 64896,15	
1907ին Եկեղեցւոյ յառակը տախտա- կամած ընելու և նորոգութեանց հա- մար ծախքեր 28900,—	
1910—1911ին Ելիոփոլիսի մէջ Եկե- ղեցւոյ մը համար նուիրուած գետնին փոխանցման և ուրիշ ծախքեր 4152,20	
Եկեղեցւոյ 1900—1911 մատակարա- բութենէն գյացած բացը 12815,52	
	<u>110763,87</u>
	79963 80

Ե Կ Ե Ռ Ե Ց Կ Կ

Դ Ա Խ Բ

Փոխադրեալ	Վ. Դ. Պ.
Նորոգութիւն զգեստի, սպասի և կարասիքի, լուացում, փետրաւել, գինի, խաղող, իւղ, ա- լիւր, խունկ, ածուխ և ուրիշ մանր ծախքեր .	13308 80
Կարասիք և գիրքեր	2144 1297
Նուերներ՝ պաշտօնէից և դպիր տղայոց ալլ- ուած,	1159 50
Նոր գնուած զանդակի արժեք և զանդակատան շինութիւն	846 18755 30
Աէյտի Ղաղիի անմշակ հողին համար եղած ծախք	
Տուք, պաշտօնէի թոշակ, երթեւեկի և ուրիշ ծախքեր	7145 30
Ելիոփոլիսի Ընկերութենէն նոյն տեղւոյն մէջ Եկե- ղեցւոյ համար նուիրուած գետնի մասին եղած ծախք	3063 20 10208 50
	79963 80

ՀԱՍՈՅԹԻ

ԿԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ		Ե. Դ. Ա.		
Էլեմանի Էպատիէ:				
Նախորդ շրջանի յետամնաց վարձերէն	213018	75		
1911ի վարձերէն	206797	90	419816	65
Հիսասի Էպատիէ:				
Նախորդ շրջանի յետամնաց վարձերէն	9060	25		
1911ի վարձերէն	79544		88604	25
Պէճի Սուբքնի թիւ 35 տառն				
1911ի վարձերէն	6830		6830	
Պէճի Սուբքնի թիւ 34 տառն կէս				
(Միւս կէսը կը պատկանի վարժարանէ)				
1911ի վարձերուն կէսը	6330		6330	
Քրանիաց բաղի թիւ 12 տառն (Խալիլ)				
1911ի վարձերը	36372		36372	
Տարայ էլ Նախնութի խանութ				
1911ի վարձերը	2400		2400	
Պէճի Սուբքնի թիւ 44 տառն				
1911ի վարձերը	2760		2760	
Ժէլկալի 5 խանութներուն ^{1/3} ը				
Նախորդ շրջանի յետամնաց վարձերը	1472	32	1472	32
Փոխադրելի				
			564585	22

Ե. Ա. Ա. Վ

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՄԱԽԹԵՐ		Ե. Ա. Ա. Վ		
Էլեմանի Էպատիէ:				
Տուրք 1910ի	39805	50		
Տուրք 1911ի	38004	10		
Դաստական ծախէք	5535			
Պաշտօնէից թոշակներ	3920			
Էզպէկէ ւ-էր	1134			
Ուղեւորական	833			
Զանազանք	66	50		
Կալ. Դիւանի ծախէէն բաժինը	17380		106678	10
Հիսասի Էպատիէ:				
Տուրք	23294			
Պաշտօնէից թոշակներ	12012	50		
Հոդային բարելաւում	7647			
Դաստական ծախէք	5193			
Զանազանք	3387	50		
Ուղեւորական	961			
Ս-է-է-է մը արժէք	954			
Կալ. Դիւանի ծախէէն բաժինը	7080		60529	
Պէճի Սուբքնի թիւ 35 տառն				
Նորոգութիւն	2336	50		
Տուրք	1531			
Ապահովագրութիւն	365	62		
Հ-է-է-է	363	40		
Կալ. Դիւանի ծախէէն բաժինը	610		5206	52
Պէճի Սուբքնի թիւ 34 տառն կէս				
Ծախէրուն կէսը				
Ջուր	306			
Նորոգութիւն	1171	25		
Ապահովագրութիւն	182	87		
Տուրք	675			
Կալ. Դիւանի ծախէէն բաժինը	390		2725	12
Քրանիաց բաղի թիւ 12 տառն (Խալիլ)				
Տուրք	1749	60		
Ջուր	1200			
Դանազան	1200			
Ապահովագրութիւն	487	50		
Նորոգութիւն	278			
Կալ. Դիւանի ծախէէն բաժինը	2311	80	7226	90
Փոխադրելի			182365	64

Փոխադրեալ	Ն. Դ. Ա.		
		564585	22
Հայուածական գուտ հասոյթին մաճրամաս-նուրիւնը			
Հետքահսի Եղարչէ	313138	55	
Հիսասի Եղարչէ	28075	25	
Պէնի Սուրէնի թիւ 35 տուն	1623	48	
Պէնի Սուրէնի թիւ 34 տան կէս	3604	88	
Մբանքաց թաղի թիւ 12 տուն, (Խալիկ)	29145	10	
Տարպ էլ Խախութի խանութ	1977		
Պէնի Սուրէնի թիւ 44 տուն	2388	24	
Ֆէկկալէի 5 խանութներու 1/3ը	1386	32	
ԱՀ Կալուածական հասոյթ	381338	82	
	15		
Փոխադրելի	381353	82	

Փոխադրեալ	Ն. Դ. Ա.		
		182365	64
Տարպ Էլ Խախութի խանութ			
Տուրք	270		
Կալ. Դիւանի ծախքէն բաժինը	153		423
Պէնի Սուրէնի թիւ 44 տուն			
Նորոգութիւն	95		
Ազահովագութիւն	60	76	
Տուրք	40		
Կալ. Դիւանի ծախքէն բաժինը	176		371 76
ԺԼԿԱԼԷԻ 5 խանութներու 1/3ը			
Կալ. Դիւանի ծախքէն բաժինը	86		86
Կալուածական հասոյթներուն զուտը			
		183246	40
		381338	82
		564585	22
Հոգաբարձուրեան միջոցաւ			
Ա. Խական նպաստներ	87810		
(Աղբատաց Հոգաբարձուրեան տեղեկագրին համեմատ՝ 1911 դեկտ. 31ին 6800 դր. ողջ ամսական նպան կը տրուեր 71 չփառոր բնանիներու):			
Պատահական նպաստներ	18800		
(Նայն տեղեկագրին համեմատ պատահական նպան տրուած է այն աղիս ազգայնոց, որոնք ժամանակաւոր ծախորդուրեան կամ հիւանդուրեան մասնուած բլայազ՝ օգնուրեան կարօս դաշձած են եւ եղած են այնպիսիներ ալ որոնց ամսական նպասի խնդրանին այս կերպով զոհացում բրուած է):			
Հիւանդանոցի վարձք	5255		
Դեղագին	3739	50	
Բարտուղար Պ. Յակոբ Մարգարիտեան	2400		
Ա. Աստուածածին Եկեղեցւոյ վախճանեալ պաշտօնեաց Տ. Ասհակ Քահանայի հօրէ որբ և անչափահան թոռներուն յատկացուած հնդամեաց նըպաստին չորրորդ տարեկանը	2400		
Ննջեցեալներու թաղում	1932		
Փոխադրելի	122336	50	

Ա Ր Ք Ա

ՀԱՄԱԾՅՈՒԹԻՒՆ

Տ Ե Ս Ց Ց

Դ Ա Խ Ա Ր

Փոխադրեալ	Վ. Դ. Ռ.		
		381353	82
		381353	82

Փոխադրեալ	Վ. Դ. Ռ.		
	122336	50	
Ճամբռւ ծախք	1837		
Անկելանոցի վարձք	1106	50	
Դիւսնական ու տպագրական ծախք և գործակա- տարի վարձք	1033	50	
Հիւսնդներու փոխադրութիւն, երթեւեկք և ուրիշ մանր ծախքեր	907	50	
Բժշկաց վճարուած երթեւեկի ծախք	758	50	127979 50
Աղքատախնամ Ընկերութիւն	18000		
Նպաստ Ակեղեցւոյ	7200		
Առաջնորդաբանի 10 առ հարիւր բաժինը դաւա- հասոյթ 381353 դրւեն վրայ	38135	35	
Վարժարանի աղքատ սահուց մնեդագին	12000		
Տարեվճար Հիսասասոյ	6754	60	
(1903ին ի Հիսաս, մեր նոյն տեղի Եպատիկն կից ըուրչ 34.50 էւրուած ար զնուած է Պէհերայի Ընկերութենէն 131205 դր. ողջի որուն կեսը այն առեն վնարուած է ու մնացեալ կէսն ալ տոկոսվ մէկտեղ 101319 դր. ողջ տասն եւ հինգ տարիէն վնարելի է։ Տատեվնարն է 6754 դր. ողջ. եւ 24 փարա, մինչեւ հիմայ 54036 դր. վնարուած է եւ նետեւաբար կը մնայ վնարելի 47283 դր. ողջ.։)			
Զանտղմն պատահական նպաստներ Առաջնորդա- բանէ ուղղակի	3304	50	
Զակազիկի ազգ վարժարանին նպաստ	2500		
Տոկոս	1722	30	
Թէլէֆոնի ծախք բաժին	260		
Էմին Քեաշիփի տան հետէ	8	30	
Առաջնորդաբանի Ընդհանուր աղքատաց հա- շիւէն անցեալ տարի ունեցած պահանջը վճար- ուած	89885	05	
Աւելցուկ, տարուած 1912ի պիւտճէին	148157	55	
	15331	72	
	381353	82	

ԳԱԼՈՒՍՏԵՐ

ԱԶԴԱԿ ՎԱՐԺԵՆԻ ԲԱՐՁՐ

ՀԱՅՈՑԹԱՐ

ԾԱԽԹ

Փոխադրեալ	Դ. Ե. Ա.
Փոխադրեալ հասոյքներ	
Կառքի վարձի փոխարէն աշակերտներէն . . .	7390
Դպրոցական թոշակ աշակերտներէն . . .	5377
Մախուած գիրքերէ եւայլն . . .	2033 50
Զանազան	480
Քաղաքական նուագիտակումի գույքերու վաճառումէն աւելցածը	62 50
	15343
Վարժարանի 1910 տարուան մատակարարութեանէն աւելցածը	30100 09
Աղքատաց Անտուկէն նպաստ, չքաւոր սանուց մհունդին համար	12000
	42100 09
Փոխադրեալ	
347154 87	

Փոխադրեալ	Դ. Ե. Ա.
Վարժարանի Հոգաբարձուրեան միջոցաւ չետեալ պատօնից բուօները՝ 1 ⁰ Այն ուսուցիչները, որնց պատօնը վերջ գտած է 1911 Օգոստ 31ին: Տեարք՝	
Աւեալս Քիրիչճեան, ուս. գծադրութեան, ամսական 292,50 դր էն, Յունուարէ Յուլիսի վերջ.	2047 50
Տեգրան Մերգեն, անդամ Տեսչ Մարմնյ և ուս. թուար. և պատմ., ամսական 700էն՝ Յունուար-Մարտ, 850էն՝ Ապրիլ-Օգոստոս	6350
Նիկողոս Որապեան, ուս. հայ. թուար. աշխարհ. պատմ., ամսական 800էն	6400
Արտաւագդ Հանըմեան, ուս. ընտկան գիտութնց. ամսական 390էն	3120
Տօքի Միսաք Շամըմեան, ուս. առողջպէհ. և բժիշկ վարժարանին, ամսական 390էն	3120
Համբարձում Պէրպէրեան, ուս. ուսողութեան, ամսական 300էն	2400
Ֆրանսուա Պութոս, ուս. արարելնի, ամսական 450էն	3600
Harissen, ուս. մարմնլ. ամսական 195էն, Յունուար, Մարտ-Յունիս և Օգոստոս	1170
Տեկն Սալմենիկ Մերգեն, հոկող և ուս. հայ փանու. թուար. և աշխարհագր., ամսական 600էն Օր. Վարդուհի Թաշճեան, մանկապարտիզանուհի, ամսական 500էն	4800
Տեղբան Մերգեն, հաշուտկալ, ամսական Յունուար 100, Փետր., Մարտ 250, Ապրիլ-Օգոստոս 100 Աշուղ Շահնազար, անդամ Տեսչ Մարմնյ, ուս. կրօնի, ամսական 325 Մարտին, 975ական Ապրիլ-Օգոստոս	4000
2 ⁰ Ուսուցիչներ, որնք 1911ի սկիզբէն զիերջ Գեհեմբերի պատօնավարած են եւ կամ այն տարուան Օգոստոսի սկիզբէն կամ աւելի ետքէն ձեռնարկած են պատօնի: Տեարք՝	1100
Մինաս Մալեան, Տնօրէն և ուս. հայ. պատմ. մատնագր. և բարոյդու. ամսական 2437,50էն Օգոստոս-Դեկտեմբեր	5200
1 12187 50	
Փոխադրելի	
55495	31203 25

ԳԱԼՈՒՍՏԱՆ

ԱՀԱ Վ Ե Ր Ե Ւ Ք Ա Ն

ՀԱՅՈՅԻՐ

Ծ Ա Խ Վ

		Վ. Դ.	Պ.
Փոխադրեալ		347154	87
Փոխադրելի		347154	87

		Վ. Դ.	Պ.
Փոխադրեալ		55495	31203
Յովհաննէս Ալթեան, անդամ Տեսլ. Մարմնյ և ուս. ֆրհս. հայ. և շարադր, ամսական 1170էն (15)	14040		
DeJahay ուս. ֆրանս. ամսական 975էն՝ Յունուար- 0դոս., 487,50էն՝ Սեպտ.-Դեկտ. (3)	9750		
Օհան Խնոսամեան, ուս. հայ. և արաբ. թրդմ: ամսական 600էն՝ Յունուար-0դոս. 632,50էն Սեպտ.- Դեկտ. (12)	7530		
Յակոբ Մարզպանեան, քրտղ. և ուս. եկեղ. երաժշ. և գեղադր. ամսական 400էն՝ Յունուար-0դոսոսոս, 700էն՝ Սեպտ.-Դեկտ. (12)	5700		
Վահան Ասլան, ուս. հայ. տնտղ. քաղաք. կրթ. և կրօնի, ամսական 975էն՝ Սեպտ.-Դեկտ. (1)	3900		
Հայկ Կամլճեան, ուս. մարմնը ի, ամսակ. 300էն (4)	3600		
Երուանդ Օդոստինոսեան, ուս. ձայն. երաժշ. ամ- սական 240էն՝ Յունուար-0դոս. 292,50էն՝ Սեպտ.- Դեկտ. (2)	3090		
Յովհաննէս Մարտուֆեան, ուս. ուսողթնց. և գի- տութնց, ամսական 970էն՝ Հոկտեմ.-Դեկտ. (1)	2925		
Ղաղարոս Խաչափեան, ուս. հայ. անդղ. պատմ. և կրօնի Սեպտ. 21էն դեկտ. ամսական 780էն (1)	2600		
Յովհաննէս Գաւիթեան, ուս. հայ. թուար. աշ- խարհդր. և իրադիտ. ամսական 520 Հոկտ.ին և 487,50էն Կոյեմ-Դեկտ. (1)	1495		
Շեյխ Հաֆըզ, ուս. արաբ., ամսական 487,50էն՝ Հոկտ.-Դեկտ. (1)	1462	50	
Տրդատ Ալաճաճեան, օգն. քրտղ. և հակող., ամ- սական 292էն՝ Սեպտ.-Հոկտ. (1)	585		
Օր. Մաքրուհի Թաշճեան, վարչուհի Մնկպրտդի, ամսական 800էն՝ Յունուար-0դոս. 877,50էն Սեպտ.- Դեկտ. (15)	9910		
Օր. Ռոսպէրթ, ուս. անդղ. ամսական 780էն՝ Յուն- ուար-0դոս. 585էն՝ Սեպտ.-Դեկտ. (3)	8580		
Օր. Հայկանոյշ Տէր-Անդրէասեան, ուս. հայ պատմ: աշխարհդ. և առան. տնտեսդ. ամսական 700էն՝ Սեպտ.-Դեկտ. (1)	2800		
Օր. Փայլածու Աժտէրեան, ուս. հայ. անդղ. բնա- պատմ. և իրադիտ. ամսական 585էն՝ Սեպ.-Դեկ (1)	2340		
Փոխադրելի		135802	50
		31203	25

Գ Ա Լ Ա Խ Ս Տ Ա Խ

ՀԱՅՈՅԻՔ

Փոխադրեալ

Վ. Դ. Ա.

347154 87

Փոխադրելի

347154 87

Ա Զ Գ Ա, Վ Ա Բ Ճ Ա, Բ Ա Ն

ՀԱՅՈՅԻՔ

Փոխադրեալ

135802

50

31203

25

Օր. Արաքսի Գէորգեան, Մնկպրտիզպնչի, ամսական 550էն (9)

Օր. Վարդուհի Զաղլամեան, Մնկպրտիզպնչի, ամսական 550էն (7)

Օր. Եւմիկէ Գուբուեան, ուսու. հայ. թուար. և պատմ. ամսական 450էն՝ Յունվար.-0դոս. 500էն՝ Սեպտ.-Ղեկտ.

Օր. Զապէլ Ծաղկեկան, վարժուհի մանկարանի, ամսական 487,50էն՝ Սեպտ.-Ղեկտ.

Օր. Սաթենիկ Հապէշեան, Մնկպրտիզպնչի, ամսական 400էն (4)

Օր. Վերդին Գէորգեան, ուսու. ձեռդժ. և ձեռդար. ամսական 300էն (3)

Տնտես, տնտեսառի և դրանքան

Թորոս Յակոբեան, ամսական 300էն . . . 3600

Մկրտիչ Խոչտրաբեան, ամսական 300էն . . . 3600

Գասպար Փողահարեան, ամսական 200էն . . . 2400

Յարուժիւն Ճանկիւեան, ամսական 140էն . . . 1680

Մարիամ Ճանկիւեան, ամսական 200էն . . . 2400

Նարդուհի Պալէան, ամսական 200էն . . . 2400

Յովսան Քէրիկեան, ամսական 250էն, Յուն. Փետ.

Սիւէյման Մուհամմէտ, Փետ 15էն, ամս. 160էն 1680

184292

50

Կավելին ուսուցիչներու փոխարինութիւններ և 1911 էն յետնեալ ամսականներու վճարումներ

Տ. Արտամ Մասեհեանի՝ թոշակէ մացորդ. 195
Փոխարինութիւն 2000

Տ. Գրիգոր Պէօղիւեանի՝ թոշակէ մացորդ 555
Փոխարինութիւն 1462,50

Տ. Աշուղ Շահնազարի, փոխարինութիւն . . . 3900

Տ. Տրդատ Ալանաշեանի, փոխարինութիւն . . . 585

Փոխադրելի

8727

50

224223

25

Գ Ա Լ Ա Խ Ս Ե Ա

ՀԱՅՈՒԹ

Փոխադրեալ

Վ. Դ. Ռ.

347154 87

Փոխադրեալի

347154 87

Ա Զ Գ, Վ Ա Բ Ճ Ա Ք Ա Ն

Վ Ա Խ Վ Բ

Փոխադրեալ

Վ. Դ. Ռ.

224223 25

Նորեկ ուսուցիչներու նամբու ծախ

Տ. Մինաս Ծալեանի	.	.	.	.	2457	50
Տ. Վահան Առանի	.	.	.	.	975	
Տ. Ղազարոս Նահապետեանի	.	.	.	.	784	
Տ. Յովհաննէս Մարուքեանի	.	.	.	.	478	75
Ա.Դ. առթիւ հեռագիրներու ծախք	.	.	.	.	470	50

5165 75

Ա.Դ.քատիկ սանուց սննդագին	.	.	.	.	13886	75
Տղաց երթեւեկի յատկացեալ երեք կառուկերու						
վարձը, 1911 Հոկտեմբ.-Դեկտեմբ. եռամնեայ	.	.	.	.	13162	50
Գրենական պիտոք	.	.	.	.	12318	15
Զանազան մանր ծախքեր	.	.	.	.	6480	64
Ապահովադրութիւն վարժարանի շենքին	.	.	.	.	994	50
Թէլէֆօնի տարեկան գումար	.	.	.	.	780	
Զբագին	.	.	.	.	729	
Տնտեսներու և աղքատ ուսանողներու դգեստ	.	.	.	.	695	
Գեղագին	.	.	.	.	648	50
Կար ու ձեւի պիտոք	.	.	.	.	601	75

50296 79

Առաջնորդարանի 10 առ. հարիւր բաժինը՝						
շուտ հասոյթ 305054 դրւ. ին վրաց	.	.	.	.	30505	45
Տոկոս	.	.	.	.	5598	35
Նպաստ Եկեղեցւոյ	.	.	.	.	4800	
Զակազիկի Աղք. Վարժարանին նպաստ	.	.	.	.	2500	
Պողոս Էջ. Կարապետեանի կտակի գատական ծախք	.	.	.	.	2450	

45853 80

21615 28

(Վարժարանը կը պարտի Առաջնորդարանի
Ընդհ. Սնութին, Մանկապարտէզի սփնութեան
ծախուց նաւագործը՝ 209760,10 դր. ող)

347154 87

Ա. ՄԻՆԱՍ ՄԱՏԱԼԻՋ ԵԽ

ՀԱՅՈՅԹԻՔ

	Վ. Դ.	Պ.
ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ		
Ժում Էլ Խաղիկի խանուրներ		
1911ի վարձերը	1860	
Տարպ Էլ Կինենայի տուն		
1911ի վարձերէն	150	
	<u>2010</u>	
Կալսւածական գուտ հասոյրին մանրամանք		
Ֆում Էլ Խաղիկի խանութներ	1202	
Տարպ Էլ Կինենայի տուն	40	
	<u>1242</u>	
Ոչ-կալսւածական հասոյրներ		
Տ'Ապրօ ընտանիքէն, պարտիզանի վարձերի փոխարէն	1500	
Տ'Ապրօ ընտանիքէն, ջուրի, իւղի զին և հոգեշնագիստի սակ	893	
Ջուրի զին, նուպարեան ընտանիքէն	600	
» » Տեղին Հապիպ պէ. Ստեփանէ	400	
» » Ա. Պաւլիջեան էֆ.է	125	
» » Մ. Անդրանիկեան էֆ.է	147	
» » Գանալաններէ	2050	
Սակեր, մամադին և պնակ	6456	25
Հողադին և արտօնագին	13185	
Վարժարնի փախ արտօնած ստակին տոկոսը	<u>772</u>	<u>25</u>
Մարմինայի 1910ի մատակարարութենէ առելցածը	<u>5534</u>	<u>25</u>
	<u>32904</u>	<u>50</u>

ԳԵՐԵԶՄԱՆՆԵՐ (ՄԱՐՄԻՆԱ)

Վ. Դ.

	Վ. Դ.	Պ.
ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾՈՑ ԾԱԽՔԵՐ		
Ժում Էլ Խաղիկի խանուրներ		
Տարպ Էլ Կինենայի տուն	540	
Վարչ կամաց ծախքէն բաժինը	118	
		658
Տարպ Էլ Կինենայի տուն		
Տարպ Էլ Կինենայի տուն	110	
Կալսւածական զաւու հասոյրի		
		1242
		<u>2010</u>
ՈՉ-ԿԱԼՍՎԱԾԱԿԱՆ ՃՈԽՄԵՐ		
Պարտիզան, Խամացիլ խարաչիմ	(4)	3000
Գործակատար, Պ. Պողոս Յակոբեան	(8)	2160
Գրադիր, Պ. Նշան Անմաշեան	(6)	840
Ժամկոչ, Պ. Յովոր Մարթիկեան	(10)	2700
Պահուպան, Մարտհամելու Խալիլ	(7)	600
Գերեզմանափոր, Խուսուփ Պաղտասար	(11)	2400
Երթեւեկը և զոհազարք	1207	50
Նպաստ Եկեղեցւոյ Խնտուկին		4800
Առաջնորդարանի 10 առ հարիւր բաժինը,		
27370ի վրայ	2737	
Մոմագին		93
Կարապետ Ա. Պալուստի դամբարանի նորոգ.	2778	50
Մատրոսն և պարտէզի պատէրուն նորոգութ.		
Գերեզմանատան բարեզութում և կարափ	2791	25
Ջուրի զին (*)	960	
Պահեստ 10 առ հարիւր	3290	45
		30357
Աւելցուկ, սարուած 1912ի պիւտճեին		80
		2546
		<u>32904</u>
		<u>50</u>

(*) Հողաբարձութեան մասնաւոր ջանենոյ 1911ին նոր զերեզմանատան մէջ յուրի խողովակներն եւ ծորակներ շատցուած են, առ անց շատ ծախմ պահանա ելու սնուկին: Հին զերեզմանատան մէջ այ հաստատուծ է յուրի ծորակ մը եւ փոքրիկ աւագան մը:

(Հ. Պ.)

U S S R

8 8 8 8 8 8

ՀԱՅՈՑԹԻՐ

			Ա. Դ. Պ.
ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱՇՈՑ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ			
Գլխական էլ Արուսի Էպատիէ			
Նախորդ շըջանի յետամեաց վարձքէն	18920	55	
1911ի վարձքերէն	47599	55	66520 10
Թիրուէի Էպատիէ			
Նախորդ շըջանի յետամեաց վարձքերը			5536 80
ՊԼԵՒ Սուէֆի Էմային			
1911ի վարձքերը			1800
—			
Խալուածական գուտ հասոյրին մանրմանը			
Գիմն էլ Սրուսի բորբոքէն	41001		
Թիրուէի բորբոքէն	1165	90	
Պէնի Սուէֆի բորբոքէն	1429	40	43596 30
Ոչ-կալուածական հասոյր			
Գիւանատան հասոյթ	23496	50	
Վարժաբռնի փոխ տրուած դրամին տոկոսը	3104		
Ազգային տուրք	4166	25	
Տոկոս Տիգրան փաշայի կտակադրամին, գանձուած Վարժաբռնի և Աղբատաց Անտուկներէն և Գր. Լիօնէ պանդէն	4822		35588 75
Միւս հաստատութիւններու գուտ հասոյրին վրայ Առաջնորդարանի 10 % բաժինը			
Աղբատաց հասոյթներէն	38135	35	
Վարժաբռնի »	30505	45	
Մարմինայի »	2737		
Առաջնորդարանի 1910 տարուան մատակարարութենէն աւելցածը			71377 80
Փոխադրելի			
			40631 89
			191194 74

ੴ ਸਤਿਗੁਰ

卷之三

ՀԱՅՈՑԹԻՒԹ

ԵՐԱԿԱՆ

Տնտեսական

Ի 31 ԴԵԿԵMBERԻ

Գ Ա Յ Ք

Արդյունք	Առաջնահամար	Ա. Ա. Ա.		
		Տ. Ա.	Ա. Ա.	Տ. Ա.
1.	ՄՆՑՈՒԻ ԼԻ ԴՐԱՄԱԿԱՆԻՆ			
Հնչուց դրամ հիմքեալ սնուկներուն մէջ				
130 Պոտաջնորդաբանի Անտուկ	55677	81		
134 Կալուտծոց Դիւանի Անտուկ	2282	625		
119 Եկեղեցւոց Հոգաբարձութեան Անտուկ . .	11564	55		
31 Մարմինայի » » . .	6380	25		
32 Վարժարանի » » . .	482	60		
33 Աղքատաց » » . .	3176	50		
135 Կառավարական Անտուկներու մէջ տէփօներ	442			
110 Գրէտի Լիօնէ գրամատան Գահիրէի ճիւղ	446118	20		
2.	1904ԻՆ ԳՆԱՀԱՇԵԱԼ ԱՐԺԵՔ			
ԼՊԱՏԻՆԵՐՈՒ				
4 Էպֆահու (Ի Մինիու), (Հ. Տ.) 600 ֆեռան ,				
(Ն. Տ.) 543 ֆեռ. 12 դր. 8 սեկտ. նուէր				
երջանկայիշ. փոխարքայ Ապիւտ փաշայէ	1800000			
5 Տէլձա , (Ասիութ) , (Հ. Տ.) 416 ֆեռան ,				
(Ն. Տ.) 343 ֆ. 23 դ. 18 ս. կտակուած եր-				
ջանկայիշատակ կարապետ ազա Գալուստէ	1200598			
5 Գրմիէլ Արուս (ի Պէնի Առեւք) , (Հ. Տ.) ֆեռ.				
123.10.4. , (Ն. Տ.) ֆ. 118.19.4. գնուած եր-				
ջանկ. Տիկ. Զիստ Տիգրան փաշայի նէրե-				
+էն Առաջնորդաբանի ստացած դառէմենի	550000			
6 Շէյխ Լթման , Աղիզիէ , Աւմինան (ի Կիզէ) ,				
(Հ. Տ.) ֆ. 403 5 (Ն. Տ.) ֆ. 331.22 կտակուած				
կարապետ ազա Գալուստէ	1600000			
6 Հիսաս (ի Ղարպիէ) , (Հ. Տ.) 400 ֆեռան ,				
(Ն. Տ.) 452 , 2 , 18 , սրուն 400 ֆեռանը				
նուիրուած փոխարքայ Ապիւտ փաշայէ .	1963802			
7 Թիրոէ (ի Կիզէ) , (Հ. Տ.) , ֆեռան 12 , (Ն. Տ.)				
ֆեռան 8 , 14 , 12 , մնացած դերձակ Օհան				
Մինաւեանէ	50000			
Փոխադրելի	7169400			
		526124	535	

ՀԱՅԻ. ԱՀԱԿ

(Ն. Տ.) 1912

Գ Ա Յ Ք

Արդյունք	Առաջնահամար	Ա. Ա. Ա.		
		Տ. Ա.	Ա. Ա.	Տ. Ա.
1.	ՊԱՀԱՆՁՈՂ ԹԵՐԵԲԵՆԵՐ			
20 Գէորգ փաշա Տէրտէրեան		159		
48 Զանազան հին թէրէտէներ		22432	86	
48 Յովհաննէս Յակոբ Տայիեան		11255	43	
49 Յովհաննէս Փիւրիւմեան		690	25	
49 Նշան Ալմօնեան		33	75	
50 Յովհաննէս Երիզէր		453	60	
51 Փէթրօ Եւուսով		3043	65	
52 Բերովրէ Մարտիրոսեան		1508		
53 Յովհաննէս պէյ Նախնուխ		1850	46	
94 Գէորգ Աղքատեան		14913	70	
118 Հրանտ Ճիշերճեան		3084		
				59424 70
2.	ԽՆԱՄԱԿԱՆ ԱՐԻԱԼ ԱՐԻԱՆԵՐ			
24 Ղահրամ Գարգորեանի դաւակներ		562		
56 Մարտիրոս Պէպիրեանի »		27564	35	
57 Նշան Գէորգեանի »		13595	84	
57 Գէորգ Տէր Մկրտիչեան		27328		
58 Որ . Կիւլիկիւ Նախնուխ		79620	29	
91 Գրիգոր Գաղանճեան		173	50	
				148843 98
3.	ԾԱԽԱԲԱԼԸ ԳԵՏԻՆՆԵՐՈՒ			
ՓՈԽԱԲԱԼԸ ԳԵՏԻՆՆԵՐ				
Հասարակաց օգուտի համար կառավարու-				
թեան հետեւեալ տեղերէն զնած հողամա-				
սերուն արձէքը .				
62 Գրմի էլ Արուս		29057	20	
62 Շէյխ Լթմանէ		305180		
63 Էպֆահու		17297	20	
				351534 40
				559803 08

Տնտեսական

Խ 31 ԳԵԿՑԵՄԲԵՐԻ

Գ. Ա. Ե. Բ.

	Փոխադրեալ	7169400	526124	535
7 Պէտքի Դադի (ի Պէհբա), անմշակ, (Հ. Տ.) ֆ. 1003, (Ե. Տ.) ֆ. 984. 3, 20, նուիրուած եղիպ. կառավարութենէն		600000	7769400	
3. 1904ին ԳԵԿՑԵՄԵԱԼ Ա.ԲԺ.Բ ՏՈՒՆԵՐՈՒ ԵՒ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐՈՒ				
8 Պէնի Սուրէնի թիւ 34 տուն (ի Գահիրէ), տարածութիւն 139 քառ. մէթր, գետինը լ. Երուսաղէմէն մնացած	180000			
8 Պէնի Սուրէնի թիւ 35 տուն (ի Գահիրէ), տրծթ. 600 ք. մ. կտակուած Վանեցի արժանայիշտատակ Տ. Գրիգոր Վրդպ. է .	220000			
9 Պէնի Սուրէնի թիւ 44 տուն (ի Գահիրէ), տրծթ. 61 քռ. մ.	38000			
9 Ֆրանքաց թաղի տուն, թիւ 12, ի Խոլիկ տրծթ. 237 ք. մ. գետինը Ս Երուսա- ղէմէն մնացած	214174			
10 Տարպ-Էլ-Նախնու խի խանութ (ի Գահիրէ), տրծթ. 114 ք. մ.	44000			
10 Տարպ-Էլ-Կինէնայի տուն (ի Գահիրէ), տրծթ. 50 ք. մ. Նազիլ Արրահամինէ մնացած	16000			
11 Պէնի Սուէֆի Էմաքին, (ի Պէնի Սուէֆ), տրծթ. 543 ք. մ.	26000			
11 Թիւ 59 տուն ի Հարթէլ Զուէլ (ի Գահիրէ) տրծթ. 120 ք. մ. կտակուած Տ. Գրի- գոր Վրդպ. է	37054			
12 Էմին Քեաշիփի տուն ի Հարթէլ Զուէլ (ի Գահիրէ) տրծթ. 1600 ք. մ. կտակ- ուած էմին Քեաշիփէ	30725	805953		
4. ԳԵԿՑԵՄԵԱԼ Ա.ԲԺ.Բ. ՀԱՅԹ. ՀԱՏԾ.				
1 Մայր Ա. Աստուածածին եկեղեցի, հին եւ նոր առաջնորդարան. և քահանայատուն, (գնահատեալ 1893ին), տրծթ. 1,960 ք. մ. Փոխադրելի	1502434	1502434	9101477	535

ՀԱՅԹ. Ա.ԲԺ.Բ.

(Ե. Տ.) 1911

Գ. Ա. Ե. Բ.

	Փոխադրեալ		Ե. Ա. Ա.
4. Բնթ. ՀԱՅԹ. ԵԿԱՏԵՐԻՆԵՐ ԵԿ ՊԱՀԵՄՑՆԵՐ			559803 08
Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ.			
28 Աղքատաց լնթացիկ հաշիւ		15331	725
58 Վարժարանի » »		21615	275
Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ.			
59 Բնթացիկ հաշիւ		13386	225
60 Տիգրան փաշայի կտակագրում		192875	
60 Արժեթղթոց փախարձէք		83971	950
139 Իր մասնաւոր Մնառուկին պահեստը		19119	470
140 Կարասեաց առկալս հաշիւ		4041	
Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ.			
123 Բնթացիկ հաշիւ		2546	800
62 Պահեստ		43887	270
Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ. Ա. Ա. Ե. Բ.			
5. ԲՆԴՀԱՆՈՒԹԻ ՊԱՐՏԲԵՐ			396774 715
67 Ի Հիսոս գնուած հողի տարեվճարէն մնա- ցութ		47282	850
71 Գահիրէլի Պ. Հայկ Մակար		50465	550
Զանազան բարենպատակ հաստատութիւնք			
64 Էջմիածնի գանձանակ		214	700
65 Մերասատից Որբասիրաց Ընկ		135	
66 Միացեալ Որբախնամ Ընկ		412	500
67 Սամաթիոց Ազգասիրական Ակումբ		30	
68 Միացեալ Ուսումնասիրաց Ընկ		80	120
70 Բարեգործական լուծեալ Ընկ		2521	
69 Աղդ. Պատրիարքարան կ. Պոլսոյ		2200	
71 Եկեղեցւոյ պաշտօնէլից հասոյթի հաշիւ		180	
Փոխադրելի		103521	720
		956577	795

Տնտեսական

Խ 31 ԴԵԿԵMBERԻ

Դ Ա Յ Թ

	Փոխադրեալ	Վ. Դ. Ա.
2	Գալուստեան հին վարժարան (ի Տարպէլ կինէնա) տրծթ. 643 ք. մ. գետինը Ա. երուսաղէմէն նուիրուած, չէնքը կարտապետ աղա Գալուստէ, (գնահատեալ 1895ին)	1502434 9101477 535 51589
3	Ա. Մինաս մատուռ և գերեզմանատուն, գնահատեալ 1893ին)	50000
3	Մարմինայի պարտէզ (գնահատեալ 1893ին) նուիրուած փոխարքայ Մուհամէտ Ալի փաշալէ	20402
4	Ազգային վարժարաններ ի Մատուֆ, (գնահատեալ 1909ին), տրծթ. 3203 ք. մ. վոեմ. Պօղոս փաշա նուպարէ նուիրուած գետին (*) և չէնք	1606185 602553 65 3833163 650
4	Ազգային մանկապարտէզ ի Մատուֆ (գնահատեալ 1909ին), տրծթ. 700 ք. մ.	
(*) Ինցպէս կը յիշուի այս գետին սեպիականութեան եւ տարածութեան մասին դաս կայ, սակայն ազգին իրաւունքը ապահովուած է:		
5.	1892ին ԳԵԱՀԱՏԵԱԼ ԱՐԺԵՐԻ	
	ԱԼԵՐԱԿԻՆԵՐՈՒ ԵԽ ՊԱՐԱՊ ԳԵՏԻՆՆԵՐՈՒ	
12	Մարմինայի աւելակ տուն, տրծթ. 515 ք. մ.	30000
13	Յում էլ Խալիկի գետին, տրծթ. 90 ք. մ.	8000
13	Վարժարանի կից աւելակ (Տարպ էլ կինէնա), 80 ք. մ.	4800
14	Վարժարանի հարաւի գետին (Տարպ էլ կինէնա), 37 ք. մ.	740
138	Եկեղեցւոյ գետին ի Հելլոփոլիս, գեռ գնահատեալ չէ տրծթ. 2513,18 ք. մ.: Փոխանցման ծախք եղած է միայն . . .	4152 20 47692 200 Փոխադրելի
	12982333 385	

Հնդիկ. Ալիակ

(Ն. Տ. 1912

Դ Ա Յ Թ

	Փոխադրեալ	Վ. Դ. Ա.
	Զանազաններ	
66	Տ. Բիւզանդ Ալիքսանեան	97 500
69	Օր. Ինձի ա'Ապրոյի նուիրագրամ	557
72	Տ. Վարդան Ֆէրճիւլեան	40
80	Անէտ էֆ. Ալի Գապարաբա	7880 500
127	Պ. Մկրտիչ Խումրիկեան	3526
131	Պ. Պօղոս Յակոբեան	215
131	Տ. Թորգոմ Ֆիշէնկեան	2000
133	Վախճանեալ Տ. ԱՄահակ Քահանայի հայրազուրկ՝ թոռներ	2400
138	Տ. Յարութիւն Քահանայ Յակոբեան	875
139	» » » Սարգիսեան	875
		121987 720
	6. ԿԱՐԱՎԱՐՈՒՅԻՑ ԴԻԷՍՆ	
73	Եգփահայի Էլառէլին Լամլուսի վարժակալութեան հաշիւ	671291 900
74	Ալի Լամլուսի առկալս հաշիւ	29250
	Վարձակալութեանց հաշիւ	
137	1906 և յաջորդ տարիներու վարձքերէ պահանջներ	416236 375
	Զանազան	
74	Դանիսավճար վարձքեր	9027 425
75	Դւանդի հաշիւներ	23107 500
137	Առկալս հաշիւներ	7575 450
	Փոխադրելի	
		1156488 650
		2235054 165

Տանհասկան

Ի 31 Դեկտեմբերի

Դ. Ա. Յ. Վ.

	Փոխադրեալ	Ե. Ա. Ո.
6.	Ընդէլուսիր ԿՈՀԿՈՐԱԾՄԻՔ	
14	Եկեղեցւոյ, Վարժարանի, Մարմինայի, Առաջնորդարանի և այլն կարասիներ Կարասիներու գնահատութիւնը կատար- ուած է 1892ին։ Անկէ ետքը նոր զբն- ուածներուն և նուիրուածներուն արժէք- ներն աւելցած են գնահատութեան վրայ և մաշածներուն համար ալ երկու անգամ զեղչեր եղած են գնահատութենէն։	12982333 385 180538 45
36	Ղաղթից հաշիւ	740 181278 450
7.	Թիթիթիների ՊՈՀԱՆՁՆԵՐ	
17	Յովհաննէս Սուալեան	2163 75
18	Մեսրոպ Աղասիեան	1385
18	Կարապետ Լազեան	1878
19	Եազուպ Շէքիպ պէյ	849 50
19	Զանազան մանր թէրէքէներ	551 20
20	Արմենակ Վարդուկեան	238 50
21	Եռոսուֆ Գարրիէլ հէքիմ	100
22	Էլմաս Ենոփքեան	20
107	Ազաւնի Խանճեան	22
108	Պողոս Տէր Յակոբեան	91
122	Յովհաննէս Էֆ. Եազուպ Մանուկ	1000
132	Յարութիւն Գալֆաղեան	850
17	Պետրոս Տալիեանի արժեթղթեր	9304 30 18453 250
8.	ԽՆ. Ա. Մ. Ա. Կ. Ա. Ո. Ի. Թ. Ի. Խ. Ն. Ե. Բ	
23	Տիկին Թիւրփէնտէ Պէպիրեան, Խնամակալ	27619 25
23	Ի. Գէորգեանի անչափահասից արժեթղթեր	13289
24	Համբարձում Քէօշէնան	862 50 41770 750 13223835 835
	Փոխադրելի	

Հայոց Ականական

(Ն. Տ.) 1911

Պ. Ա. Յ. Վ.

	Փոխադրեալ	Ե. Ա. Ո.
		2235054 165
	Փոխադրելի	2235054 165

ՏԱՐԱԿԱՆԱԿԱՆ

Ի 31 ԴԵԿԵMBERԻ

Պ Ա Յ Ֆ

	ՓՈԽԱՊՐԵԱԼ	Ա. Ա. Ա.
9.	ԲՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇԻԽՆԵՐ	
27	Մանկապարտէղի շինութեան հաշիւէն պահնչ	13223835 835 209760 100 110763 875
119	ԵԿԵՂԵցւոյ Մնառուէն պահնչ . . .	320523 975
10.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	
	Դատական ծախուց համար եղած վճարումներէ պահանջներ, հաշուակցելի	
25	Փաստք. Յ. Աստուրեան էֆ. . . .	4380 60 25079 50
25	» Ելիսա էֆ. Տիւպպանէ . . .	9262 50
26	» Սէլիմ էֆ. Բաթլը . . .	1657 50
26	» Պ. Հանրի Լամպա . . .	1500
27	» Պ. Հանրի Մանիւզարտի . . .	41880 100
	Հին վարձ սկալուբիւններէ պահանջներ	
41	Մուալլիմ Կրկիս Մէսէհա	433 60
41	Եռւնան Մասք . . , . . .	433 03
42	Հէյ Սլիհիստար Վարձակալք . . .	7344 25
42	Սլի Ռզգգ Խաթիպ	8185 67
43	Կրկիս Նասր	1700
43	Ապտիւլ ալ Հիլալ	7117 97
44	Մուսթաֆա Գամմաշ	5724 75
	Զանագան պարտականք	30939 270
34	Աղեքսանդրիոյ Թաղական Խորհուրդ . . Տարեզլիէն ետքը հաշուակցուած:	13084 50
34	Գերեզմանատան հին պարտապանք . .	5209 50
35	Պօլսո էֆ. Կարապետեանի կտակ . .	44005
35	Սալէհ Ռէֆայի	343 65
36	Պ. Ագրիպպաս Նշանեան . . .	77
37	S. Մ. Մինասեան ի Պալ . . .	188 15
38	S. Մահման Թոգաթլեան . . .	830
	ՓՈԽԱՊՐԵԼԻ	63737 80 13617179 180

ՀԱՂԻ. ՎԻՃԱԿ

(Ն. Տ.) 1911

Պ Ա Յ Ֆ

	ՓՈԽԱՊՐԵԼ	Ա. Ա. Ա.
		2235054 165
	ՓՈԽԱՊՐԵԼԻ	2235054 165

Sānliuwǔ

Ե 31 ԴԵՍԵՄԲԵՐԻ

୨୦୩୯

		Ա.	Տ.	Ա.
1 ⁰	Մնառուկ և գրամատուն	.	.	526124
2 ⁰	Արժէք էպարքիներու	.	.	7769400
3 ⁰	» տուներու և խանութներու	.	.	805953
4 ⁰	» նուիրական հաստատութեանց	.	.	3833163
5 ⁰	» աւերակներու և գետիններու	.	.	47692
6 ⁰	» ընդհանուր կահկարասեաց	.	.	181278
7 ⁰	Թէրէքիներէ պահանջներ	.	.	18453
8 ⁰	Խնամակալութիւններէ պահանջներ	.	.	41770
9 ⁰	Հնթացիկ հաշիւներէ պահանջներ	.	.	320523
10 ⁰	Զանազան պահանջներ	.	.	138638
11 ⁰	Կալուածոց Դիւան	.	.	1209001
				14892000
				005

Առաջնորդարանի հաշուետումարաց համաձայն է եւ հաստատուած
Գանձիրէ, 2 Հոկտ. (Ն. Տ.) 1912

Հայոց Վիճակ

(U.S.) 1911

四二八

	ՓՈԽԱՊՐԵԽԱԼ	Դ. Ա. Ե.	2235054	165
	7 . Գ Բ Ա Մ Ա Գ Լ Ա Խ Խ			
78	Դրամագլուխի հաշիւ 1910 Դեկտ. 31ի հաջուեկշիւսին համաձայն . . . . . Զեղչ նոյն հաշիւէն՝ երկաթեայ սնառուկին գինը, տարուած «կարստեաց տոկոս հաշիւ»ին	12646419 543 3440 500 12642979 040 6754 600 3060 4152 200		
	Հիսուսի հոդին 1911ի տարեվճարը . . Պօզոս էֆ. կարստեանի կտակին 1911ի ենթագրեալ հասոյթը . . . . . Ի Հէլիօփոլիս եկեղեցւոյ համար տրուած գետնին փոխանցում		12656945 840 14892000 005	

1 ⁰	Պահանջող թէրէքէներ	.	.	.	.	59424
2 ⁰	Խնտամտկալութիւններ	.	.	.	.	148843
3 ⁰	Մախուած գետիններու փոխարժէքներ	.	.	.	.	351534
4 ⁰	Ընթացիկ հաշիւներ և պահեստներ Առաջ-նորդաբանի և ճիւղերուն	.	.	.	.	396774
5 ⁰	Զանազան պարտքեր	.	.	.	.	121987
6 ⁰	Կողուածոց Դիւան	.	.	.	.	1156488
7 ⁰	Դրամագլուխ	.	.	.	.	2235054
						12656945
						14892000
						003

Քաղաքական Ժողովոյ 12/25 Մայիս 1912ի նիստին մէջ:
Գիւտնապետ-Հաշուակալ Ե. Մ. Ա.Պ.Զ.Ս.Բ

Ա.ՌԱԶՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

Ի Գ Ա Հ Ի Ր Ե

ԴԻՒԱՆ ԳԱՂ. ԺՈՂՈՎՈՅՑ

Թիկ 934

❖ 0 ❖

1911 ՏԱՐՈՒՄՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

4.— Տնեսական ընդհանուր վիճակ ց' 31 Դեկտ. ի 1911

Առաջնորդարանին տնտեսական գիճուկը պատկերացնող սոյն հաշուեկշիռը պատրաստուած է այս անգամ հաշուեքննիչ Տ. Թորգոմ Ֆիշենկանի 1910 տարւոյ համար ներկայացուցած հաշուեկշիռի ձևին վրայ, որով աւելի դիւրըմբունելի եղած է։ Սոյն հաշուեկշիռը հին անգանձելի պահանջներով և ժառանգական հաշխաներով խճողուած ըլլալուն՝ ազգային տնտեսական կացութեան վրայ յատակ գաղափար մը կազմելու համար ողջ հաշիւները կ'ամփոփուին հետեւեալ կերպով։

Գ Ո Յ Ք

ՎԳ. ողջ դրւ.

Ազգային կալուածոց գնահատեալ արժեքն Ընդհ. կահ կարստեաց գնահատեալ արժեք	12456208
Պատրաստ գրամ Առաջնորդարանի և Հագա- րաբութեանց Անտուկներուն մէջ եւն.	181278
Պատրաստ գրամ՝ Գրէտի-Լիօնէի մէջ	80006
	<u>446118</u>
Փոխադրելի	526124
	<u>13163610</u>

Փոխադրելի

ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ	Փոխադրեալ	13163610
Թէ՛ք+էներէ		1850
Մանկապարտէղի շինութեան ծախուց մասցորդը գանձելի հին վարժարանի չենքին վաճառումէն և վարժարանի Սըն- տուկին աւելցուկներէն	209760	
Փաստաբաններէ պահանջներ, զանազան կալուածական դատերու համար գանձելի կալուածոց հասոյթներէն	41880	
Աղեքսանդրիոյ Թաղական Խորհուրդէն պա- հանջ, տարեգլխէն վերջ տրուած որոշման համեմատ հաշուակցելի Աղքատաց Սըն- տուկին	13084	
Եկեղեցւոյ Սնտուկէ	110763	
Զանազաններէ	325	377662
Կալուածական յետնետլ վարձքերէ և կալ- ուածական Հոգաբարձութեան ուրիշ հա- շիւներէ պահանջներ	508460	
Պօղոս Էֆ. Կարապետեանի կտակէն Իրաւախոհութեան համաձայն Ալի Լամ- լումի հաշուէն գանձելի	44005	
Գումար	<u>353500</u>	
	<u>14447237</u>	

Պ Ա Ր Տ Ք

Առաջին պահանջման վրայ վնարելիք պարտեր	
Թէ՛ք+էներու	25736
Գէորգ Տէր Մկրտիչեանի	27328
Օր. Կիւլկիւլ Նախնուխի	79620
Գահիրէցի Հայկ Մակարի	50465
Բարեհապատակ հաստատութեանց և դանա- զանաց	<u>24239</u>
Ազգային Երջան Ակի պարտեր	207388
Ծախուած գետիններու արժէքներուն	351534
Աղքատաց Ընթացիկ հաշիւլին	15331
Փոխադրեալ	<u>366865</u>
	<u>207388</u>

Վարժարանի Ընթացիկ հաշիւլին	Փոխադրեալ	366865	207388
Առաջնորդարանի մասնաւոր Սնտուկի ըն- թացիկ հաշիւլին		21615	
Տիգրան փաշայի կտակագրամին		18386	
Առաջնորդարանի մասնաւոր Սնտուկին սե- փական արժեթուղթերուն		192875	
Առաջնորդարանի մասնաւոր Սնտուկի պահատին		83971	
Առաջնորդարանի կարսուեաց		19119	
Մարմինայի Ընթացիկ հաշիւլին		4041	
Մարմինայի պահատին		2546	
Կալուածական յետնետլ վարձքերէ սեփա- կանատէր հաստատութեանց պահանջը		43887	
Պէհըրայի Ընկերութեան պահանջը՝ ի Հիւ- սսա գնուած հողի փոխարժէքն տարուէ տարի մասնավճարներով հատուցանելի.		47282	
Ալի Էֆ. Լամլումէ գանձելի, սեպհական աղքատաց		353500	
Դրամագլուխ		<u>12634816</u>	
Գումար		<u>14447237</u>	

2.— Ս. Եկեղեցւոյ, Աղքատաց, Վարժարանի, Մարմինայի
եւ Առաջնորդարանի 1911 տարուան մասնաւոր հաւուե-
կիոները

Այս հաշուեկշիւներու մասին հետեւեալ գիտողութիւնները
կը ներկայացուին.

Ինչպէս յայտնի է Առաջնորդարանիս և անկէ կախեալ հաս-
տատութեանց 1911 տարուան հաշուեկշիւներուն մէջ կալուածոց
հիամուտներուն զուտ գումարները միայն նշանակուած են ըստ
սովորութեան, սակայն եթէ փափաքողներ գտնուին, որ ուզեն
զիտնալ իւրաքանչիւր կալուածի 1911 տարուան ամբողջ մուտքն
ու ելքն եւ այլ մանրամասնութիւնները, կրնան դիմել կալուածոց

Հոգաբարձութեան հաշուց ամփոփումին, որ կատարուած է Մայր Դիւանի կողմէ և ամսուս 22ին 931 համարաւ զրկուած է ժողովական էֆեռտիներուն:

ԵԿԵՂԵՑԻ

Ֆեկալէի կէս տունը ենթադրեալէն աւելի հասոյթ բերած է, նշանակուած գումարին 4896 դրչ.ը 1911ի հասոյթն է և մնացեալ 7181 դրչ.ը հին տարիներու մէջ դիզուած վարձուց դանձումէն գոյացած գումարն է:

«Զանազան հասոյթք» անունով նշանակուած գումարին, որ 8764 դրչ. ողջ է, 5000ը բարելիշատակ Գրիգոր էֆ. Եղիայեանի յուղարկաւորութեան առթիւ նուիրուած է:

Ելքի կողմը «զանազան ծախուց» համար ենթադրեալ գումարէն աւելի ծախսուած է, ասոր պատճառն է գլխաւորաբար նոր սպասուց, զգեստեղինաց և զանգակատան շինութիւնը, հիւր եկեղեցականաց համար վճարուած բացատիկ ծախքերն եւն..:

Եկեղեցւոյ 1911 հասոյթներուն և միու զլուխներէն սոտացած գումարներուն համագումարն եղած է 72823 դրչ. ողջ և ծախուց գումարը 79963 ողջ, որով ստիպուած է եկեղեցին իր 1911ի ծախքերը գոցելու համար 7140 դրչ. փոխ առնել Առաջնորդարանի Ընդհանուր Սնուուկէն և ասով 1911 Դեկտ. 31ին իր պարտքը բարձրացած է 110763 դրչ. ողջ.ի:

ԱՂԲԱՏՔ

Հասոյթի գլուխին մէջ էգֆահսի եկամուտը ենթադրեալէն աւելի եղած է, նոյն էպատէի 1910ի վարձքէն յետնեալ մէկ մէծ մասին 1911ի մէջ գանձուելուն հետեւանօք:

Հիսասի էպատէին հասոյթը ենթադրեալէն պակաս ըլլալուն պատճառը՝ վարձակալներուն վրայ յետնեալ պահանջ մնան է:

Պէնի Սուրէնի թիւ 35 տունը 9340 դրչ. վարձք բերելու տեղ՝ բերած է միայն 1623 դրչ. պատճառն այն է որ ներքեւի խանութները պարապ մնացած են ժամանակ մը և անոնց կից ընդգարձակ սրան ալ՝ Լուարան-Ընթերցարանի Վարչութեան վարձուած է ու բան մը գանձուած չէ. բաց աստի նորոգութեանց ծախքեր եղած են:

Նորոգութեան ծախուց պատճառով քիչ հասոյթ ունեցած է Պէնի Սուրէնի թիւ 34 տունն ալ, որու հասոյթին կէսը կը պատկանի աղքատաց և միւս կէսը վարժարանի:

Ելքի կողմը նշանակելի է 3312 դրչ.ի գումարն, որ Առաջնորդարանը գրեթէ ամբողջութեամբ զանազան ստիպուական և բացառիկ պարագաներու տակ ծախսած է կարուտելոց ճանբու ծախութիւ և այլոց համար:

Աղքատաց 1911ի հասոյթն եղած է 381353 դրչ. և ծախքը 217864 դրչ. տարբերութենէն վճարուած է աղքատաց հաշուն 1910 Դեկտ. 31ին ունեցած 148157 դրչ. ողջ պարտքը և աւելցած է 15331 դրչ. ողջ. մինչդեռ պիւտմէն 75217 դրչ. պարտուց վճարում մը կը տրամադրէր առանց աւելցուկի:

ՎԱՐԺԱՐԱԿԱՆ

Հասոյթի կողմը Շէյլս կթմանի էպատէին իրը 194 ոսկի եւ Տէլման 59 սակիի աւելի եկամուտ ունեցած են, այս տարբերութիւնը յառաջ եկած է յետնեալ վարձքերու գանձումներէն:

Վարժարանի Սնուուկը ունեցած է նաեւ հետեւեալ աննախատեսեալ եկամուտները՝ աշակերտներէն կառքի վարձքի փոխարէն գանձուած 7390 դրչ.ը, զանազան հասոյթ 542 դրչ. ինչպէս եւ Պօղոս էֆ. Կարապետեանի կտակի հաշուն գանձուած 15281 դրչ.ը, որոնցմով և 1910էն աւելցած 30100 դրչ.ով վարժարանի ընդհանուր հասոյթն եղած է 347154 դրչ. ողջ:

Ելքի կողմը, կարասեաց, նորոգութեանց և շինութեանց համար՝ փոխան 20000 դրչ.ի 31203 դրչ. ծախսուած է, պատճառն է գլխաւորաբար վարժարանի զբօսավայրերու յատակներուն կարծր հողով ծածկուիլը:

Վարժարանի Հոգաբարձութեան և այլ ծախքերն նախատեսեալէն շատ եղած են և ասոր պատճառը մանրամասնօրէն պիտի բացարուի Քաղաքական Ժողովոյ համարատուութեան տեղեկացին մէջ:

Վարժարանի Սնուուկին 1911ի ծախուց գումարն եղած է 325539 դրչ. և աւելցած է 21615 դրչ. ողջ, որ թէեւ պահ մը մտածուեցաւ որ վարժարանի Մանկապարտէզի շինութեան հաշեէն զեղչուի, սակայն ի վերջոյ յարմար դատուեցաւ որ այս տարուան Մուտքի կողմը նշանակուի:

ՄԱՐՄԻՆԱ

Մարմինայի հասովթին մէջ ստկերու և այլոց արգիւնք 2500 դրշ. նախատեսեալ էր, սակայն իրականացած է 6456 դրշ. ասոր 20 սոկին երջանկայիշատակ Գրիգոր էֆ. ի Եղիայեանի յուղարկաւորութեան առթիւ Եղած նույըն է:

Թում էլ Խաղըկի խանութիւներուն վարձքերը հնդագրեալէն պակաս եղած են, մէկ մասին ժամանակ մը պարսպ մնալուն պատճառաւ։ Հասոյթի գումարը անցեալ տարրութիւնէ պատրաստ 5534 դր։ սղով եղած է 32904 դր։ սղ։

Ելքի կողմը, մասի և զանազան ծախքերու գումար նշանակեալ 6510 դրչ.ին մէջ ամփոփուած են ստիպողական նորոգութիւններն ու շինութիւններն, որոնք նախատեսուած չէին։ Ելքի կողմի գումարն է 27067 դրչ. ողջ 10 առ. 0/0 պահեստի համար 3290 դրչ. վար գրուած է և աւելցած է 2546 դրչ. ողջ, որ տարուած է 1912ի պետքի մուտքին կողմը։

ԱՐԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Մայիս կողմը՝ Թիրուէի արքին հասովթը և ենթագրուածէն պակաս եղած է, վարձակալին կողմէ երեք տարուան տուրքերը մէկ անգամէն հաշուակցուած ըլլայուն պատճառաւ :

Առաջնորդաբանի 1911ի լիդուսնուը հասովթն եղած է անցեալ տարուան աւելցուկով 191194 զրչ. ողջ։

Ելքի կողմը՝ Առաջնորդական նախորդ փոխաճորդին 875 դրշ. աւելի վճարուած է պաշտօնէն հրաժարելուն առթիւ :

Այնախատեսելի ծախքին հաջիւը այս տարի ենթադրեալին կրկինէն աւելի եղած է բերմամբ բացառիկ պարագաներու, որոնք քանի մը տարին հոգիւ անգամ մը կը պատահին (⁴):

Նորոգութեանց համար նախատեսուածէն 5128 դրշ. աւելի ծախք եղած է Առաջնորդարանի և Դիւանատան սենեակներու յատակները տախտակուելուն պատճառով:

Առաջնորդարանի 1911ի ընդհանուր ծախքն եղած է 158689 զրշ. ողջ 10 առ սկզբանի համար 19119 զրշ. վար գրուած է և աւելցած է 13386 զրշ. ողջ, որ պիտի տարուի 1912ի պիտանէին մուտքի կողմբ։

Գահիրե, 24 Մայիս (Ն. Տ.) 1912

Բաղաքական Ժողովոյ

Ամենասովոր

Ամենապետ

(Սար.) Տ. Ա. Ա. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ (Սար.) Խ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

(*) Եւ սրբնք ին բարապանի փոփոխութեան պատճառաւ տրուած էնդամենէ 2900 դրշ., Գոհկիրէ և Ազեքանդրիս պատճանած նշանաւոր ննջեցեալներու համար ծաղկեպատկի և պատռիրակութեանց երթեւեկի ծախսքեր 2627,5 դրշ., այլեւայլը 1347,5 դրշ. գումարն 6875 դրշ. ողէ։

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

1912 ՏԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԻԼՏԾՃԵՆԿԵՐՈՒՆ ՀՈՂՄԱՐ

Բաղդատմամբ 1911 սարուան ելեւմուտից

Հազար ինը հարիւր տասնեմեկին 1910 տարուան վարձքերէն
յետնետլ մեծագումար պահանջներու գանձումայ՝ կալուածոց
բնդհանուր խառն հասոյթն եղած է Եղ. Ոսկի 11185
Ոչ-կալուածական հասոյթ » » 1137

Համագումար » » 12322

Կալուածական ընդհանուր հասոյթ ենթագրը-
ւած է 1912/ին միան » » 944

Վարժարանի աշխերտներէն գանձելի թոշակ-
ներուն և կառքի վարձքի փոխարէն նիւ-
թապէս կարող աշակերտներէն ըլլալիք գան-
ձումներուն յաւելման յուսով, վարժարանի,
առաջնորդարանի, եկեղեցւոյ և Մարմինալի
ոչ-կալուածական ընդհանուր հասովթ ենթադ-
րուած է 1912/ին

Համագումար » » 11078

Կալուածական ծախսք եղած է 1911ին 3905 սոկի, 1912ին
էպատիէներուն մէջ շէնքեր կառուցուելին և հողային բարելա-
ւումների գործ դրույթ մտագրուած ըլլալուն համար՝ ծախսք նա-
խատեսեալ է 4417 սոկի:

Աղքատաց ծախքն 1911ին 1588 սոկի էր, 1912ին 1607 սոկի պիտի ըլլայ: Մարմինան 1911ին 195 սոկի ծախք ըրած էր, 1912ին 171 սոկի պիտի բնէ:

Եկեղեցւոյ ծախքն՝ 1911ին շէնքի և սպասուց նորոգութեանց և այլ պատճառներով 799 սոկի եղած է, մինչդեռ 1912ի ծախք հնթագրուած է 672 սոկի:

Առաջնորդարանի ծախքն՝ 1911ին շինութեանց և նորոգութեանց պատճառով 1587 սոկի եղած է, մինչդեռ 1912ի համար ենթադրուած է 1347 սոկի:

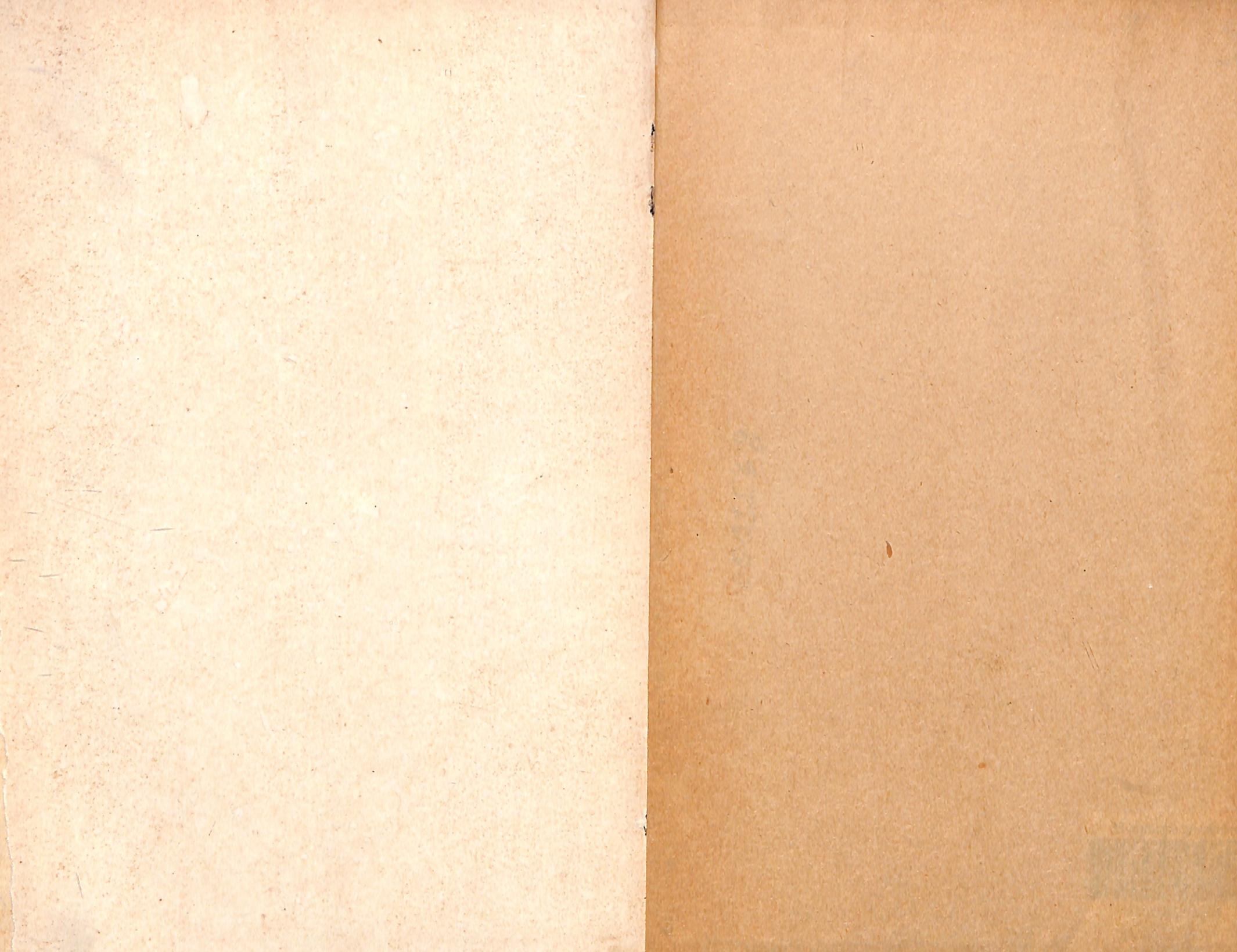
Աղքատաց Մնտուկը անցեալ տարի 120 սոկի միայն նպաստ տուած էր Վարժարանի Մնտուկին՝ աղքատ սահուց մնունդին համար, այս տարի 560 սոկի պիտի տայ մնունդի, կառքի վարձքի, զգեստագինի և գրենական պիտոյից հոմար, և վարժարանը որ 1911ին 2816 սոկի ծախք ունեցած էր, 1912ին պիտի ծախսէ 3260 սոկի:

Վերը յիշուած ազգային բոլոր հաստատութեանց 1912ի համար ենթագրուած ընդհանուր ծախուց գումարն 7057 ռոկի է, որ գրեթէ հաւասար է 1911 ծախուց գումարին, այն է 7016 ռոկի:

Գահիրե, 2 Հոկտ. (Ե. Տ.) 1912

Գիւանապետ-Հաշուակալ
Ն. Մ. Ա. Ա. ԶԱՐՅԱ

5n

5508

0001568

120
2013

ՀՅ Ազգային գրադարան

NL0001568

